Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Советива Министрлар Советининг органи

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН | 12 март 1972 йил, якшанба | № 60 (15.231). | Баҳоси 2 тийин.

ФАРМОН Саидов билан Соат Вазиров кўпдан бери ўзаро мусобақалашиб келишади. Бу моҳир чўпонлар Ульянов районидаги «Ўзбекистон» совхозининг пешқадам чорвадорларидан ҳисобланади. Улар бу йил ҳар 100 бош совлиқдан 175 тадан қўзи олишга аҳд қилишган. Уларнинг ҳар бирининг отарида 700 тадан қўй бўлиб, шу кунларда чўпонлар қўзилатиш кампаниясини уюшқоқлик билан ўтказмоқдалар. Суратда: Ф. Саидов ва С. Вазиров.

Н. Содиқов фотоси.

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ ва СССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИДА

ЁҒОЧ ТАЙЁРЛАШ ИШЛАРИДА БАНД БЎЛГАН ИШЧИ ВА ХИЗМАТЧИЛАРНИНГ УЙ-ЖОЙ ШАРОИТИ ВА УЛАРГА САВДО ҲАМДА МАИШИЙ ХИЗМАТНИ ЯХШИЛАШ ЮЗАСИДАН ҚУРИЛАДИГАН ҚЎШИМЧА ТАДБИРЛАР ҲАҚИДА

КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Совети қабул қилган қарорда ёғоч тайёрлаш ишларида банд бўлган меҳнаткашларнинг турмуш шароитини, уларга савдо ва маиший хизматни янада яхшилаш мақсадида ўрмон посёлкаларини йириклаштириш ва обод қилиш, уларда маданий-маиший ва савдо биноларини қуриш соҳасида иш олиб бориш кўзда тутилади. Ёғоч тайёрловчи корхоналарнинг ходимлари учун мўлжалланган уй-жойларни фойдаланишга топшириш юзасидан қўшимча топшириқ белгиланади. Корхоналарда вужудга келтириладиган социал-маданий тадбирлар ва уй-жой қурилиши фондининг 2 процентгача бўлган миқдорини марказлаштирилган тартибда санаторийлар, профилакторийлар ва дам олиш уйлари қурилиши учун сарфлашга рухсат берилди.

Иттифоқдош ва Автоном Республикаларнинг Министрлар Советлари, меҳнаткашлар депутатлари область, ўлка Советлари ижроия комитетлари ишчи таъминоти бошқармалари ва бўлимларига ёғоч тайёрловчиларнинг эҳтиёжларини тўлароқ қондиришни таъминлайдиган миқдорда озиқ-овқат маҳсулотлари ва саноат товарларини ажратиб беришлари лозим. Ўрмон ва ёғочсозлик саноати министрлигига ва СССР Министрлар Советининг ўрмон хўжалиги давлат комитетига ўз ихтиёрларидаги ишчи таъминоти бошқармалари ва бўлимларига раҳбарликни яхшилаш, уларни малакали кадрлар билан мустаҳкамлаш, савдо-сотиқнинг моддий базасини кенгайтириш юзасидан, ёғоч тайёрлаш ишларида банд бўлган меҳнаткашларга маданий хизматни уюштириш юзасидан берилган топшириқларни бажариш учун савдо ташкилотлари раҳбарларининг масъулиятини ошириш таклиф қилинди.

РСФСР Министрлар Советига ўрмон посёлкалари аҳолисига кўрсатиладиган маиший хизмат ҳажмини 1975 йилга бориб камида 2,8 баравар ошириш, тайёрловчи, ёғоч оқизувчи ва ёғоч жўнатувчи корхоналарга хизмат кўрсатадиган муассасаларга зарур миқдорда врач, ўқитувчилар ва маданий-оқартув ходимларини юбориш, 1972 — 1973 йилларда йирик ўрмон посёлкаларида кечки (сменали) мактаблар шохобчаларини кенгайтириш, кичикроқ ўрмон посёлкаларида эса ана шу мактабларнинг консультация пунктларини ташкил этиш таклиф қилинди.

Тегишли комитет ва идораларга ёғоч тайёрловчиларнинг меҳнати ва турмушини, уларнинг беш йиллик топшириқларини бажариш соҳасидаги ишини акс эттирувчи адабиёт, бадиий ва ҳужжатли фильмлар чиқаришни кўпайтириш ҳамда телевизион эшиттиришларни кўпайтириш юзасидан чоралар кўриш, илғор кишилар, корхона ва ташкилотларнинг тажрибасини кенг кўрсатиб бериш топширилди.

КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Совети иттифоқдош республикалар Компартиялари Марказий Комитетлари, ўлка ва область партия комитетлари, иттифоқдош ва Автоном республикаларнинг Министрлар Советлари, ўлка, область ижроия комитетлари зиммасига ўрмон саноати ва ўрмон хўжалиги корхоналарининг ёғоч тайёрлаш, ёғочни ташиб олиш ва қайта ишлаш юзасидан берилган топшириқларни бажаришларида, ёғоч тайёрлаш ишларида банд бўлган ишчи ва хизматчиларнинг уй-жой шароитини, уларга савдо ва маиший хизмат кўрсатишни яхшилашда бутун чоралар билан ёрдам бериш, ёғоч тайёрловчи саноат ва ўрмон хўжалиги ходимлари учун маданий-маиший объектлар ва уй-жой биноларини ўз вақтида ишга тушириш мажбуриятини юкладилар.

АНДИЖОНЛИКЛАРНИНГ ВАТАНПАРВАРЛИК ТАШАББУСИ

Ўзбекистон деганда одамларнинг кўз ўнгига бепоён пахтазорлар, «оқ олтин» ишқида тер тўкаётган саховатли пахта усталари, она-ер бағрида дур ундираётган бободеҳқонлар келади. «Оқ олтин» деганда эса, кишиларнинг кўз олдида «қуёш фарзанди» ватани бўлган Ўзбекистон, унинг Андижон ва Фарғона, Наманган ва Самарқанд, Хоразм ва Бухоро, Қашқадарё ва Сурхон воҳалари, Тошкент, Сирдарё ва Қорақалпоғистоннинг кўз илғамас далалари намоён бўлади. Зотан, республикамизнинг «оқ олтин» кони, миришкор деҳқонларининг эса пахта усталари, деб аталишининг боиси ҳам худди мана шунда.

КПСС Марказий Комитети ва Иттифоқ ҳукуматининг кун сайин кўрсатаётган катта мадади ва оталарча ғамхўрлиги туфайли республикамиз экономикасининг ҳамма соҳалари, айниқса унинг етакчи тармоғи бўлган пахтачилик тобора юксалмоқда. Партия XXIV съезди Директиваларида ҳам пахтачиликни ривожлантиришнинг ойдин йўли янада аниқ-равшан белгилаб берилган.

Ҳақиқатан ҳам беш йиллик марралари ғоят улуғвордир. Бу марраларни эгаллаш республикамиз меҳнаткашларининг барча қондош совет халқлари олдидаги, социалистик ҳамдўстлик мамлакатлари олдидаги муқаддас бурчидир. Социалистик меҳнат тақсимотига ўзининг қўшадиган ҳиссасини яхши англаган республикамиз меҳнаткашлари пахта ва бошқа қишлоқ хўжалик экинларидан мўл-кўл маҳсулотлар етиштиришга астойдил бел боғлаганлар.

Пахта экономикамиз учун ғоят зарур бўлган металл, ёқилғи, дон қаторида эъзозланаётган экан, уни ҳар қачонгидан ҳам кўра кўпроқ етиштириш барча деҳқонларимиз қатори Андижон пахтакорларининг ҳам эзгу орзу-ниятидир. Машҳур пахта усталари ва пахтачиликни тараққий эттиришнинг чинакам жонкуярлари маскани бўлган Андижон области меҳнаткашлари янги беш йилликнинг биринчи йилида катта муваффақиятларни қўлга киритдилар. Улар мамлакатга 527,5 минг тонна пахта етказиб бериб, ҳосилдорликни гектар бошига 28,5 центнерга етказдилар. Область меҳнаткашлари эришилган муваффақиятларни мустаҳкамлаш, ССР Иттифоқи ташкил этилган куннинг ярим асрлик тўйини муносиб меҳнат туҳфалари билан кутиб олиш мақсадида бу йил 550 минг тонна «оқ олтин» етиштиришга аҳд қилдилар. Андижонликлар «оқ олтин» етиштиришни йил сайин кўпайтира бориб, келгуси йили 565 минг тонна, 1974 йилда 580 минг тонна ва беш йиллик охирига бориб, 600 минг тонна пахта етказиб беришга азму-қарор қилдилар.

Бошқача сўз билан айтганда, андижонликлар беш йиллик мобайнида ҳосилдорликни гектар бошига 4 центнер кўпайтириб, 32,5 центнерга етказишади. Бутун беш йиллик мобайнида давлатга пландан ташқари 450 минг тоннадан кўпроқ пахта етказиб беришади.

Хўш, бу ватанпарварлик ташаббуси заминида нималар ётади? Аввало шуни айтиш кераккки, мажбуриятлар жуда реал бўлиб, илғорларнинг тажрибаси унинг ниҳоятда пухта ўйланганидан далолат бериб турибди. Биринчи навбатда ҳар гектар ердан 30—35 — 40 центнер ва ундан ҳам ортиқ ҳосил кўтариш учун умумхалқ мусобақаси ташкил этилади. Бултур элликдан кўпроқ хўжалик ва тўққиз юздан зиёд бригада бундай маррани эгаллаган экан, бошқалар ҳам уларга тенглашиши учун ҳамма имкониятлар мавжуд. Қолоқ хўжаликларни областнинг ўртача кўрсаткичлари даражасига кўтаришнинг ўзидан ҳам қўшимча равишда ўн минг тонналаб ҳосил олиш мумкин. Шунингдек, алмашлаб экишни ва навларни алмаштиришни давом эттириш, мўл ҳосил етиштиришни таъминлайдиган комплекс механизация ва илғор агротехника усулларини жорий этиш ҳам муҳим резервлардан ҳисобланади.

Бугунги кунда пахтачилик тараққиётини комплекс механизациясиз тасаввур қилиб бўлмайди. Андижонликлар ҳам худди шунга амал қилмоқдалар. Улар бу йил етиштириладиган жами ҳосилнинг ярмини, келгуси йили 55 процентини, 1974 йилда 60 процентини ва беш йилликнинг якунловчи йилида 70 процентини машинада териб олишга аҳд қилишди.

Ватан бахт-саодати тўғрисида, халқимизнинг турмуш фаровонлигини ошириш ҳақида чуқур ғамхўрлик руҳи билан суғорилган бу ажойиб ташаббусни Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети маъқуллади.

Ҳақиқатан ҳам намуна олишга арзийдиган бу ташаббус республикамизнинг барча қишлоқ меҳнаткашлари томонидан қизғин маъқуллаб кутиб олинди. Партия XXIV съезди тарихий қарорларидан руҳланган республикамиз меҳнаткашлари беш йиллик планда белгиланган марраларни анча илгари эгаллаш, Ўзбекистон Компартияси ва Ўзбекистон ССРнинг 50 йиллиги нишонланадиган 1974 йилга бориб пахта етиштиришни 5 миллион тоннага, беш йиллик охирига бориб эса 5 миллион 200 минг тоннага етказишга аҳд қилдилар.

Андижонликлар ташаббуси шу билан ҳам ибратлики, улар пахтачилик билан бир қаторда қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқаришининг бошқа барча соҳаларини ҳам ривожлантиришни ўз олдиларига мақсад қилиб қўйишган. Беш йиллик мобайнида гўшт тайёрлаш 1,5 баравар, сут 1,6 баравар, тухум 3 баравар, қорамол, қўй ва чўчқалар сони 20-30 процент, паррандалар 2,2 баравар кўпайтирилади.

Қишлоқ хўжалигини юксалтириш учун курашда бутун меҳнат аҳли, ҳар бир колхозчи ва ҳар бир совхоз ишчиси актив иштирок этиб, бу муҳим ишдан ҳеч кимнинг четда қолмаслиги учун ҳамма чораларни кўриш область ва район партия комитетларининг, бошланғич партия ташкилотларининг энг муҳим вазифасидир.

Республика қишлоқ хўжалик илғорларининг яқинда бўлиб ўтган қурултойи қатнашчилари Ўзбекистоннинг барча меҳнаткашлари номидан 1972 йил учун юксак социалистик мажбуриятларни қабул қилдилар. Шунга кўра, бу йил республикамиз Ватанга камида 4,5 миллион тонна пахта, 188 минг тонна гўшт, 480 минг тонна сут, 465 миллион дона тухум, 16 минг тонна жун ва бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етказиб бериши керак.

Ваъда вафоси билан улуғ. Аҳдига вафодор республикамизнинг қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари андижонликлар ташаббуси асосида ишлаб, коммунистик мўл-кўлчилик дастурхонига муносиб ҳисса қўшишларига ва бу билан Ватан равнақи йўлида янги-янги меҳнат жасоратлари кўрсатишларига шак-шубҳа йўқ!

ИЛҒОР ЧОРВАДОРЛАРГА ТЕНГЛАШИНГ!

КАСБГА САДОҚАТ

Турсуной ИСҲОҚОВА,
Фарғона областидаги «Риштон» совхозининг сигир соғувчиси.

Республика қишлоқ хўжалик илғорлари қурултойида жамоат чорвачилигини ривожлантириш, маҳсулот етиштиришни кўпайтириш йўли билан меҳнаткашлар турмуш фаровонлигини яхшилаш ҳақида кўп гаплар айтилди. Қурултойда менга ҳам сўз берилди. Мен совхозимиз чорвадорлари номидан ўтган йили эришилган ютуқлар, тўққизинчи беш йилликнинг иккинчи босқичи — 1972 йилги вазифалар ҳақида сўзладим.

Совхозимиз чорвадорлари ўтган йили сигирлар сонини кўпайтириш, маҳсулдорлигини оширишда дуруст муваффақиятларга эришдилар. Сигирлардан бузоқ олиш топшириғи бажарилди. Бу билан туёқ сонини кўпайтиришда муайян ютуққа эришилди. Сигир соғувчилар молбоқарлар билан ҳамкорликни мустаҳкамлаб, йилнинг ҳамма фаслларида сигирлардан кўп ва серқаймоқ сут соғиб олдилар. Ғалабанинг муҳим омили фермалардаги оғир меҳнат талаб қиладиган ишларни механизациялаш ва жамғарилган ем-хашакдан ишнинг кўзини билиб фойдаланишда бўлди.

Биз сигирларни «ДА-3» агрегати ёрдамида соғишга кўчдик. Фермаларда кўплаб ана шундай агрегатлар ўрнатилди ва узлуксиз ишлаб турибди. Натижада меҳнат унумдорлиги юқори бўлмоқда. Илгари бир сигир соғувчи 20—25 сигир соққан бўлса, эндиликда 65—70 сигир соғмоқда. Сигирлар сони кўпайган бир пайтда, уларнинг маҳсулдорлиги ҳам ортиб бормоқда. Ўтган йили ҳар бош сигирдан соғиб олинган сут ундан олдинги йиллардагига нисбатан 450 — 500 литр кўпайди.

Совхозимизда махсус ем-хашак тайёрлаш бригадаси ташкил қилинган. Уларга етарли миқдорда транспорт воситалари, турли агрегатлар ажратиб берилган. Бригада аъзолари бултур 10 минг тонна силос тайёрлаб, йиллик планни 140 процент адо этдилар. Шунингдек, 5700 тонна дағал хашак жамғариб, бу соҳадаги топшириқни 117 порцент бажардилар. Ем-хашакнинг кўп ва юқори сифатли бўлиши барча чорва молларни, хусусан сигирларни бутун йил давомида яхши парваришлаш ва маҳсулдорлигини ошириш имкониятини берди. Сўзимнинг исботи учун бир мисол келтираман. Сигирларимизнинг ҳаммаси жайдари. Лекин улар хилма-хил озуқа рациони билан парваришлаб борилаётгани туфайли сутини кўпайтиряпти. Куз ойларида ҳар бош сигирдан кунига 8 — 10 литрга етказиб сут соғиб олинган бўлса, қиш фаслининг ҳамма ойларида ҳам шу миқдорда сут соғиб олинди. Бундан чиқадиган хулоса шуки, сигирларнинг маҳсулдорлиги — уларнинг меҳр билан парваришланишига боғлиқдир. Хилма-хил озуқа рациони билан боқилган сигирлар йилнинг ҳамма фаслларида ҳам кўп сут бераверади.

Мен 1971 йилни яхши кўрсаткичлар билан якунладим. Боқимимдаги 70 бош сигирнинг ҳар биридан 2150 литрдан сут соғиб олдим Тайёрлов пунктига 84 тонна серқаймоқ сут топширдим. Бундай муваффақиятга фан-техника ютуқлари, илғорлар тажрибасини дадиллик билан қўлланиш туфайли эришдим. Фермага янги келган кунларимни эслайман. У кезларда ўз ишимни яхши билмас эдим, сигирлар парваришини зоотехника қоидаси асосида ташкил қилишнинг уддасидан чиқа олмас эдим. Эндиликда аҳвол бутунлай ўзгариб кетди. Малакамни ошириш устида қунт билан ишладим, дугоналаримнинг тажрибасини ўргандим, бошқа хўжаликларга бориб сигирларни парваришлаш ва соғиш усулларини кўриб келдим. Шундай замонда яшаяпмизки, бугун бир киши ёки айрим кишилар эришган муваффақият эртага умумхалқ мулкига айланмоқда. Мен шунга амал қилиб, илғор сигир соғувчиларнинг иш методини муттасил ўрганиб боряпман, билганларимни эса бошқаларга ўргатяпман.

Қурултой минбаридан туриб 1972 йилда ўз боқимимдаги сигирларнинг ҳар бошидан 2500 литрдан сут соғиб олишга ваъда бердим. Сўзимнинг устидан чиқиш учун ҳамма имкониятлар бор. Совхозимизда ем-хашак экинлари майдони йил сайин кенгайтирилиб, ҳосилдорлиги тобора оширилмоқда. Маккажўхоридан юқори ҳосил етиштирилиши туфайли кўплаб силос бостирилмоқда.

Фермада меҳнатни илмий асосда ташкил қилишга катта эътибор бермоқдамиз. Холиниса Мирзабекова, Муяссар Рустамова, Маликахон Нишонова каби сигир соғувчи ҳамкасбларим ҳам ўзаро мусобақалашиб ишлаб, катта муваффақиятларга эришмоқдалар.

Лекин қилган ишларимизни илғор сигир соғувчиларнинг муваффақиятларига қиёслайдиган бўлсак, ҳали ҳал қилиниши лозим бўлган катта вазифалар турганлигини кўрамиз. Сигир соғувчиларнинг карвонбошиси, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Анастасия Чудная, СССР Олий Совети депутати Муҳтарама Ғаффорова ҳар бош сигирдан 5000 — 5500 литрдан сут соғиб олиб, ажойиб ғалабага эришмоқдалар. Ўзбекистон ССР Олий Совети депутати Мунаввар Исҳоқова ҳам ана шундай кўрсаткични қўлга киритмоқда. Биз сигир соғувчилар ўз ишимизни қайта қуриб олишимиз, ана шу илғорлар сафидан ўрин олишга эришмоғимиз лозим. Бу сут тайёрлашни кўпайтиришда ҳал қилувчи роль ўйнайди.

Ҳар бир чорвадорнинг ўз меҳнатида янги муваффақиятларга эриша бориши унинг ўз касбига чексиз садоқат ва муҳаббатини жуда равшан ифодалайди. Бизлар севган ва меҳр қўйган шу касбимизни янада улуғлаш учун бутун кучимизни, билимимизни, тажрибамизни сарфлайверамиз.

Фермамиз коллективи ўз билимларини ошириш устида қунт билан ишламоқда. Мен ва дугоналарим олий ўқув юртида сиртдан ўқимоқдамиз.

Бутун куч-ғайратимни сарф этиб, ҳар бош сигирдан 2500 литрдан сут соғиб олиш ҳақидаги мажбуриятимни шараф билан бажараман. Бу, СССР ташкил топган куннинг 50 йиллиги байрамига тайёрлаган муносиб совғам бўлади.

ХУШ хабарлар

ФЕРМАЛАРДАН ДАРАКЛАР

ФОРИШ. Қарибой Манашев кўп йиллардан буён «Чимқўрғон» совхозининг 5-фермасида яйлов кезади. Ўтган йили у ўз отаридаги ҳар 100 бош совлиқдан 145 тадан қўзи ва ҳар биридан 3,5 килограммдан жун қирқиб олган эди. Бу йил қўйларни қишдан соғлом ва чиқимсиз олиб чиққан бош чўпон ҳар юз бош совлиқдан 155 тадан қўзи ва ҳар биридан 3,5 килограммдан биринчи сортли жун қирқиб олишга сўз берган. Фермада бу йилги қўзилатиш мавсумини ҳар томонлама пухта ўтказиш учун барча зарур шарт-шароитлар яратилмоқда.

* * *

ЯККАБОҒ. «Шарқ юлдузи» колхозининг илғор сут соғувчиси Зайнаб Норқулова бир неча йиллардан буён ферма коллективи ўртасида пешқадамликни қўлдан бермай келаётир. У ўтган йили 20 бош сигирнинг ҳар биридан 2550 килограммдан сут соғиб олган эди. Бу йил моҳир сут соғувчи ўз қарамоғидаги ҳар бир сигирдан 3 минг килограммдан сут соғиб олиш учун меҳнат қилаётир.

* * *

ШОФИРКОН. Ленин номли колхозда чорвадан катта даромад олиб келинмоқда. Колхозда етти ҳазинанинг бири — паррандачилик кенг ривож топган. Фермага ёш коммунист Насрулла Ҳамроев бошчилик қилади. Ферма коллективи СССР ташкил топганининг 50 йиллик байрамига қадар давлатга 150 минг дона тухум ва 3 тонна парранда гўшти сотишни мўлжалламоқда.

* * *

ФАРҒОНА. Ленин номли колхоз сут-товар фермаси коллективи бой тажриба тўплаган. Колхоз чорвадорлари сут соғиб олишда область колхозлари ичида биринчи ўринга чиқиб олдилар. Бунга, асосан, моллар зотини яхшилаш, мустаҳкам озуқа базаси яратиш, сигирларни яхши парвариш қилиш ҳамда сут соғувчилар ўртасида ўзаро социалистик мусобақани йўлга қўйиш туфайли эришилмоқда.

* * *

ТУРТКУЛ. Ленин орденли бош чўпон Раимбой Уразимбетов қўйчиликни ривожлантиришда ибратли меҳнат қилмоқда. У бир неча йиллардан буён ўз отарида чиқим бўлишига йўл қўймай, ҳар юз бош совлиқдан 120-130 тадан қўзи олиб келаётир. «Совет Ўзбекистони» колхози правлениеси илғор чўпонни «Запорожец» автомашинаси билан мукофотлади.

* * *

СССР ташкил топган куннинг 50 йиллигига муносиб меҳнат совғалари ҳозирлашга аҳд қилган илғор чорвадорлар ҳақида кўплаб хушхабарлар келиб турибди. Т. УМАРОВ, А. ШЕРБОЕВ, М. МИРСУЛТОНОВ, А. АМИНОВ, Э. ҚУЛМУРОДОВ, О. ШАУДИРОВ, С. УМАРОВ, Ж. ЖАНДУЛЛАЕВ, А. ҚОДИРОВ, А. ДАДАБОЕВ, Ш. ОЧИЛОВ, У. РАҲМАТУЛЛАЕВ, А. ҚАҲҲОРОВ, А. РАҲМОНОВ ўртоқларнинг мактубларида ҳам ана шундай илиқ сўзларни ўқиймиз.

Қашқадарё областида Эски Анҳор канали қурилиши жадал суръатлар билан олиб борилияпти. Қурувчилар, механизаторлар, бетончилар аҳиллик намунасини кўрсатиб меҳнат қилишаётир. Канал қурилишида скреперчилар бригадасининг бошлиғи Эҳсон Очилов кўчма механизациялашган колоннадаги ҳамкасблари ичида пешқадамлик қилаётир. Суратда: Э. ОЧИЛОВ.

А. Тўраев фотоси.

Олимпиадачилар шарафига қабул маросими

СССР Министрлар Совети ҳузуридаги физкультура ва спорт комитети 1972 йилги XI қишки олимпиада ўйинлари ғолиби — совет спортчилари шарафига 10 март куни қабул маросими ўтказди.

Комитет раиси С. П. Павлов, олимпиада ўйинлари чемпионлари В. П. Веденин ва Г. А. Кулакова мамлакатимизда физкультура ва спортни ривожлантириш тўғрисида доимо ғамхўрлик қилганликлари учун Коммунистик партия билан Совет ҳукуматига спортчилар номидан миннатдорчилик изҳор қилдилар.

Қабул маросимида КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, КПСС Марказий Комитетининг секретари Ф. Д. Кулаков, КПСС Марказий Комитетининг секретари К. Ф. Катушев, физкультура ҳаракатининг таниқли арбоблари, жамоатчилик вакиллари ҳозир бўлдилар. (ТАСС).

ПОКИСТОН ПРЕЗИДЕНТИ З. А. БХУТТОНИНГ СОВЕТ ИТТИФОҚИГА ВИЗИТИ ТЎҒРИСИДА

Икки ўртадаги келишувга мувофиқ Покистон Ислом Республикасининг президенти Зулфиқор Али Бхутто шу йил март ойининг иккинчи ярмида расмий визит билан Совет Иттифоқига келади.

ОЙ АТРОФИДА БЕШ ОЙ ПАРВОЗ

ОЛИС КОСМИК АЛОҚА МАРКАЗИ, 10 март. (ТАСС). «Луна-19» автомат станцияси Ой атрофи орбитасида беш ойдан кўпроқ вақтдан буён илмий-тадқиқотлар ўтказмоқда.

«Луна-19» станцияси 10 март Москва вақти билан соат 13 да Ой атрофини 1810 марта айланиб чиқди. Шу вақт ичида станция билан 516 марта радио алоқа сеанслари ўтказилди. Бу сеансларда йўлдош орбитаси эволюцияси бўйича Ойнинг гравитацион майдонини яна тадқиқ қилиш мақсадида траектория ўлчовлари бажарилди.

Мунтазам кузатишлардан олинган маълумотлар координация-ҳисоблаш марказида ва СССР Фанлар академиясининг институтларида ишлаб чиқилмоқда.

Телеметрик ахборот маълумотларига кўра, станция ичидаги системалар нормал ишлаб турибди.

«Луна-19» совет автомат станциясининг парвози давом этмоқда.

КОММУНИСТ ДАЪВАТИ

«Бу йил ўзим 300 тонна, қизим Раҳбарой 250 тонна пахта териб, колхозимизнинг «оқ олтин» хирмонига оиламиз бўйича жами 550 тонна улуш қўшишга сўз бердик». Бу сатрларни Чуст районидаги «Москва» колхозининг механизатори, коммунист Назирхон Мубошеровнинг пахта терадиган механизатор кадрлар тайёрлаш юзасидан областдаги барча механик-ҳайдовчиларга қарата ёзган Мурожаатидан олдик. Моҳир механик-ҳайдовчининг «Механизаторлар, сафимизни кенгайтирайлик!» сарлавҳали ушбу Мурожаати яқинда «Наманган ҳақиқати» ва «Наманганская правда» область газеталарида босилиб чиқди.

Назирхон Мубошеров қарийб 20 йилдан бери техника билан тиллашади. Ўн йилдирки, «зангори» кема рулини бошқаряпти. Ўтган йиллар давомида Назирхон машинада пахта териш бўйича бой тажриба тўплади, кўплаб шогирдлар тайёрлади. Фақат ўтган йилнинг ўзида «ХТ-1,2»» агрегати билан 120 тонна «оқ олтин» йиғиштириб олди. Бошқача айтганда, у шунча пахтани қўлда терилганда сарф бўладиган 5060 сўм ортиқча харажатни тежаб қолди. Ўртоқ Мубошеров ишлаётган хўжаликда эса етиштирилган ялпи ҳосилнинг 62 проценти техника билан йиғиштириб олингани туфайли ана шундай ноўрин сарф бўладиган 50 минг сўмдан зиёд маблағ иқтисод қилиб қолинди.

Коммунист механизатор ўз даъватида пахтачиликни тўла механизациялаш ва унинг афзалликлари ҳақида гапириб, ҳозир областнинг колхоз ва совхозларида мавжуд машиналар қувватидан тўла фойдаланиш, уларни икки сменада ишлатиш учун механизатор кадрлар етишмаётгани, натижада айрим жойларда терим агрегатларининг иш унуми пасайиб, қўл меҳнатининг салмоғи, таннархи ортиб кетаётганлигини рўй-рост изоҳлаб ўтади.

«Фикримча, — дейди Н. Мубошеров, — деҳқончиликнинг тақдири фақат қудратли машиналар ёрдамида ҳал этилаётган ҳозирги вақтда қишлоқда яшаётган ҳар бир оиладан механизаторлар етишиб чиқиши жуда зарур бўлиб қолди. Мен бу йил ана шу мақсадда Шоймардон Қудратов ҳамда ака-ука Шодиевлар изидан бориб, қизим Раҳбаройга касбимни ўргатмоқдаман. У 10- синфни тамомлаяпти. Колхоз правлениеси мавсумда унга «Ўзбекистон» терим машинасини беришга қарор қилди... Келгуси йили ўғлим Каримжон ҳарбий хизматдан қайтиб, сафимизга қўшилади. 7- синфда ўқиётган қизим Мавлуда ҳам механик-ҳайдовчи бўлиб етишмоқчи. Шундай қилиб, яна икки йилдан сўнг оиламиз машина билан 800-1000 тонна пахта териб бериш имконига эга бўлади».

Назирхон Мубошеров ўз мурожаатида областнинг катта пахта хирмонига муносиб улуш қўшаётган ҳар бир механизаторни ўз тажрибаси асосида бу йил кам деганда учтадан шогирд тайёрлаб, механик-ҳайдовчилар сафига қўшишга, 1972 йилги социалистик мажбуриятлари ёнига яна кимларни муносиб ўринбосарлар қилиб етиштирмоқчи эканлигини ҳам ёзиб қўйишга, имкони бўлса шу йилнинг ўзидаёқ машиналарда оила-оила бўлиб пахта теришни ташкил этишга чақирди. У шу мақсадда ўғил-қизларидан ташқари яна колхоздаги ўрта мактабни тамомлаб чиқаётган бешта қизга ҳам механизаторлик касбини ўргатиш мажбуриятини олди.

Моҳир механизатор бошлаган қимматли ташаббус тез кунда кенг қулоч ёйди. Наманган область партия комитети қишлоқ коммунистининг ватанпарварлик ташаббусини маъқуллаб, унинг тажрибасини областдаги барча механик-ҳайдовчилар орасида кенг тарғиб қилишни тавсия этди. Чуст район партия комитети эса мана шу мурожаат асосида машинада пахта терадиган механик-ҳайдовчи қизлар тайёрловчи курс очишга қарор қилди.

Ҳозир Назирхон Мубошеров устоз сифатида колхоз қизларига механизаторлик касбини кунт билан ўргатмоқда. Дастлабки маълумотларга кўра, бу қимматли ҳаракатга областда юздан ортиқ ўқувчи-қизлар қўшилишга аҳд қилганлиги маълум бўлди.

А. МАДУМАРОВ,
«Совет Ўзбекистони»нинг штатсиз мухбири.

Ахлоқ ва одоб мавзуида

САХОВАТЛИ ҚАЛБ

У камтар, камсухан одам. Ўз ишига пишиқ. Жонкуяр коммунист. Ҳамиша янгиликка интилади. Давлат ва халқ манфаатини ўйлайди. Кечаги ихтиро бугун ё эртага эскириб қолиши мумкинлигини билади. Ҳаётдан орқада қолмаслик учун эмас, уни олдиндан кўриш учун изланади. Фақат бир ўзи эмас, бутун коллективни ижод қилишга, самарали меҳнат қилишга ундайди.

Бу кишининг исми — Исмоил. Фамилияси — Фозилов. У Бухородаги Тельман номли трикотаж фабрикасида йигирма йилдан ортиқроқ вақтдан буён директорлик қилади. Партия, давлат план-топшириқларининг муваффақиятли бажарилиши учун жон куйдиради, одамларни доимо яратиш ишқи билан яшашга руҳлантиради. Баъзи одамлар икки оғиз мақтов гапни эшитса, босар-тусарини билмай қолади. Исмоил Фозиловда бунақа одат йўқ. У оғир, босиқ, кишиларга меҳрибон, дилкаш, бағри кенг, тили ширин раҳбар. Шунинг учун ҳам корхона ишчилари, инженер-техник ходимлари ўртасида катта иззат-обрў қозонган. Чунки у одамлар билан ҳамма вақт юракдан, самимий ва сидқидилдан гаплаша билиш маданиятини эгаллаган.

Маданият тушунчаси, М. И. Калинин таъкидлаганидек, жуда кенг тушунчадир. Шундай экан, раҳбарнинг муомала маданияти, ишчанлиги, одамийлиги ҳақида гап бораркан, энг аввало, унинг ўз қўли остида ишлаётган кишиларга қандай муносабатда бўлиши муҳим ўрин эгаллайди. Чунки раҳбар — падар ҳисобланади. Унинг бутун фазилати: одамларга меҳр-муҳаббати, ғамхўрлиги, меҳр-шафқати, умуман, унинг маънавий дунёси ҳар бир хатти-ҳаракатида, сўзида намоён бўлади. Бу эса ўз навбатида ишлаб чиқариш маданиятини оширишга, маҳсулот сифатини яхшилашга, меҳнат унумдорлигининг оширилишига, техника тараққиёти учун курашга баракали таъсир кўрсатади.

Исмоил Фозилов раҳбарлик қилаётган корхонада 700 дан ортиқ киши ишлайди. Улар 5 цех, 19 бригадага уюшган. Ҳар бир коллектив зиммасида аниқ мажбурият ва пухта режа бор. Бу ерда 30 дан зиёд миллат вакиллари бир оила фарзандларидек меҳнат қилишаётир. Фабрикада тўртта цех, 15 та бригадага коммунистик меҳнат коллективи деган шарафли ном берилган.

Корхона ишчилари ўртасида меҳр-оқибат, дўстлик ва ижодий ҳамкорлик ҳукмрон. Албатта уни вужудга келтиришда директорнинг роли катта. Исмоил Фозилов аввало ўзи шахсий намуна кўрсатишга ҳаракат қилади. Талабчанлик билан меҳрибонликни қўшиб олиб боради. Ҳар қандай мураккаб масалани босиқ, осойишта ва коллектив билан бамаслаҳат ҳал қилишга интилади. Бунинг натижасида фабрикада иш бир меъёрда, ҳеч қандай шовқин-суронсиз олиб борилиб, кутилган муваффақиятга эришилади.

Барчага баробар, саховатли қалб эгаси И. Фозиловнинг юриш-туришига, ишбилармонлигига ҳамманинг ҳаваси келади.

ЎЗБИЛАРМОН

Баъзан ўзига бино қўйган, тутун қайтарадиган раҳбарлар ҳам учраб қолади. Улар айни пайтда айёр ва хушомадгўй бўлади. Юқори ташкилот раҳбарлари олдида ипакдай мулойим ҳамда сиполик қилишади-ю, аммо ҳамкасбларига қўрслик қилади. Арзимаган масала устида шовқин-сурон кўтаради. Ҳамма ишни ўзи қилаётгандай мажлис ёки йиғилишларда овози борича ақл ўргатади. Ўринсиз бақириқ-чақириқ қилади. Бу қилиқлари билан одамларнинг кўнглини хуфтон қилиб қўяётганини сезмайди ҳам. Бунинг оқибатида иш унуми пасаяди, маҳсулот сифатига путур етади, план тақдири ҳам ўлда-жўлда бўлиб қолади.

...Кенг ёруғ хона. Уйнинг тўридаги стол ёнида кўзойнак таққан, барваста одам ўтирибди. У икки қўлини стол четига тираб, муҳим нарса устида бош қотираётгандай, жиддий қиёфада. Олдида турли-туман папкалар ва иш планлари. Эшикнинг очилиши унинг фикрини бўлди, хушёр тортиб:

— Ким? — деб сўради.

— Биз, биз келувдик, — дея ташқаридан ишчи коржомасидаги икки киши кириб келди.

— Хўш, яна нима гап ўзи?

—...

Келганлар бошлиқнинг авзойини кўриб, шошиб қолишди. Улар энди келишдан мақсадларини айтишмоқчи бўлиб турищганда телефон жиринглаб қолди. Бошлиқ трубкага ҳам эриниб қўл узатаркан:

— Қани, чиқиб туринглар! Кейин гаплашаверамиз! — деб ташқарини кўрсатди.

Қўл остида ишловчи одамларга дағал муомалада бўлиш бошлиқни коллективдан ажратиб қўйганди. Буни бош инженер, прораб ва бригада бошлиқлари сезиб юришса ҳам, негадир очиқ-ойдин айтишмасди. Димоғдор бошлиқнинг айтгани-айтган, дегани-деган эди. У одамлар билан ўтириб, бафуржа суҳбатлашиб, фикр алмашиш, мутахассислар мулоҳазасини, ихтирочи ва рационализаторларнинг таклифларини ўрганишга вақт топа олмасди. Бунинг ўрнига устма-уст топшириқлар, қўша-қўша буйруқлар бераверарди. У ана шундай «тиниб-тинчимай» ишлаётган бўлса ҳам, ишнинг сифати паст, план—бажарилмай қолаверарди.

Соф виждонли, оқ кўнгил, меҳрибон, камтар ва оддий раҳбар билан ишласангиз баҳри-дилингиз очилади. Ишингиз унумли, меҳнатингиз баракали бўлади. Чунки бундай раҳбар ютуқларни умумлаштириб, содир бўлган камчиликни очиқ айтиб тузатади. Яхши кунингизда қувончингизга шерик, ёмон кунингизда ҳамдардингиз бўлади. Бундай коллективда одам қадр топади, иззат-обрў қозонади.

Бухоро шаҳар ремонт-қурилиш идорасининг ишчилари, инженер-техник ходимлари И. Поповскийни ишбилармон мутахассис, меҳрибон ва ғамхўр раҳбар деб ўйлашганди. Лекин шундай бўлиб чиқмади. У дастлабки вақтларда бир мунча дуруст ишлаган бўлса ҳам, кейинчалик ҳамкасбларининг фикр-мулоҳазалари билан ҳисоблашмай қўйди. Раҳбарлик лавозими бизда ҳеч кимга умрбод бериб қўйилмаганлигини унутди. Ўз фикрини нотўғри бўлса ҳам, доим маъқуллайверди, ўзбилармонлик кўчасига ўтиб олди. Оқибатда умумий ишга путур етди. Шунинг учун ҳам коллектив у билан хайрлашди...

Ҳозирги кунда ремонт-қурилиш идорасининг фаолияти кундан-кунга активлашиб бормоқда. Корхона ишчилари ўз олдиларига қўйилган вазифаларни ихлос билан бажармоқдалар. Коллективда ижодий вазият ҳукмрон. КПСС XXIV съезди ва Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг VI пленуми қарорларини ҳаётга тадбиқ этиш учун кураш борган сайин авж олмоқда.

Т. НАЗИРОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

РЕВИЗИЯ КОМИССИЯЛАРИ РАИСЛАРИНИНГ ЎҚУВИ

КПСС Марказий Комитети ҳузуридаги Олий партия мактабида республика, ўлка ва область партия ташкилотлари ревизия комиссиялари раисларининг семинари тамом бўлди. Программада асосий эътибор ташкилий-партиявий иш, марказий ревизия комиссияси ва маҳаллий партия ташкилотлари ревизия комиссияларининг фаолиятига доир актуал масалаларни ўрганишга қаратилди.

Семинарда КПССнинг коммунистик қурилишдаги раҳбарлик роли тобора ўсиб бораётганлиги ҳақида, ҳозирги босқичда партия идеология ишининг асосий йўналишлари, партия ички демократиясини ривожлантириш ва партия интизомини мустаҳкамлаш, партия органлари, партия нашриётларининг молия-хўжалик фаолиятини ва меҳнаткашларнинг хатлари, аризалари ва шикоятларини қараб чиқиш устидан назорат қилиш тўғрисида доклад ва лекциялар ҳам ўқилди.

Семинар тингловчилари ҳузурида КПСС Марказий ревизия комиссиясининг раиси Г. Ф. Сизов, КПСС Марказий Комитети бўлим мудирларининг ўринбосарлари Н. С. Перун, Ю. А. Скляров, КПСС Марказий Комитети аппаратининг масъул ходимлари, СССР Ташқи ишлар министрлиги коллегиясининг аъзоси К. В. Новиков, КПСС Марказий Комитети ҳузуридаги Олий партия мактабининг ўқитувчилари лекция ўқидилар.

Семинарда республика, ўлка ва область партия ташкилотлари ревизия комиссияларининг ишига доир масалалар юзасидан тажрибалар кенг кўламда алмашинди.

ТАШҚИ ИҚТИСОДИЙ АЛОҚАЛАР

10 март куни Москвада союзлар уйининг колонна залида Бутуниттифоқ савдо палатаси аъзоларининг умумий йиғилиши бўлиб ўтди. Йиғилиш ишида СССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари В. Н. Новиков, СССР министрлари ва бошқа расмий кишилар қатнашди.

СССР ташқи савдо министрининг биринчи ўринбосари М. Р. Кузьмин СССР ташқи савдосини ривожлантириш истиқболлари ҳамда экспорт маҳсулотлар ишлаб чиқаришни кўпайтириш вазифалари тўғрисида доклад қилди.

Савдо палатаси президиумининг раиси Б. А. Борисов палатанинг 1967—1971 йиллардаги фаолияти тўғрисида ҳисобот берди. (ТАСС).

ДЕЛЕГАЦИЯ ҚАЙТИБ КЕЛДИ

СССР Олий Совети Миллатлар Советининг Раиси Е. С. Насриддинова бошчилигида Янги Зеландия парламентининг таклифи билан шу мамлакатга меҳмон бўлиб борган СССР Олий Совети делегацияси 10 мартда Ватанига қайтиб келди. (ТАСС).

КОМПОЗИТОРЛАР СОЮЗИ ПРАВЛЕНИЕСИНИНГ ПЛЕНУМИ

Ўзбекистон Композиторлар союзининг ҳар бир аъзоси совет адабиёти ва санъати тақдирида танқиднинг масъулият даражасини чуқур тушунади ва музика танқидининг ғоявий-бадиий савиясини янада ошириш учун бутун кучини сарфлайди. Республика Композиторлар союзи правлениесининг 10 мартда бўлиб ўтган иккинчи пленумида музика ижодкорлари ана шундай қарор қабул қилдилар. Пленум республикада музика танқидчилигининг аҳволи ва КПСС Марказий Комитетининг «Адабий-бадиий танқидчилик тўғрисида»ги қарори асосида уни яхшилаш чораларига бағишланди. Санъатшунослик доктори Ф. М. Кароматов шу мавзуда доклад қилди. (ЎзТАГ).

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИДА

Республика партия, совет органларида ва матлубот кооперациясида кўп йил самарали ишлари учун ҳамда туғилган кунига олтмиш йил тўлганлиги муносабати билан Узбекистон ССР Олий Совети Президиуми «Узбекбирлашув» правлениеси раисининг ўринбосари Зокирулла Файзуллаевни Узбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиги билан мукофотлади.

ЕР ОСТИ БОЙЛИКЛАРИ— ВАТАН ХИЗМАТИГА

НЕФТЬ БУЛОҚЛАРИ

Ватанимиз турли-туман табиий бойликларга сероб мамлакатдир. КПСС XXIV съездининг тўққизинчи беш йиллик плани юзасидан қабул қилган Директиваларида нефть саноатини янада ривожлантириш, янгидан-янги конларни қидириб топиш ва уларни тезроқ ишга тушириш, мавжуд конларнинг ишлаб чиқариш қувватини ошириш алоҳида таъкидлаб ўтилган.

Андижон нефтчилари ҳам бу кўрсатмага амал қилиб, областдаги барча нефть конларининг ишлаб чиқариш қувватини ошириш юзасидан янгидан-янги тадбирлар белгиламоқдалар. Бу эса ўзининг ажойиб самарасини кўрсатмоқда. Ўтган йили Андижон нефтчилари катта ютуқларни қўлга киритдилар. Улар пландан ташқари бир неча минг тонна «қора олтин» қазиб чиқаришга эришдилар. Бу соҳада Андижондаги нефть-газ қазиб чиқарувчи бошқарманинг 3-район инженер-техника хизмати коллективи ғоятда яхши кўрсатгичларга эришди. Бошқарманинг меҳнатсевар коллективи министрлик томонидан тақдирланди. 3-район инженер-техника хизмати коллективи эса бошқарманинг кўчма Қизил байроғи билан мукофотланди.

Учинчи район инженер-техника хизматининг коллективи ўтган йилнинг тўртинчи кварталида пландан ташқари Ватанга 1537 тонна нефть ва нефть маҳсулотлари етказиб беришга муваффақ бўлдилар. Бу коллектив шу йилнинг январь ва февраль топшириқларини ҳам ошириб адо этди.

Шу кунларда район инженер-техника хизматининг коллективи СССР ташкил этилганлигининг 50 йиллиги шарафига меҳнат вахтасида туриб ишлашга ўтди. Улар Ватанга тағин ҳам кўпроқ нефть етказиб бериш юзасидан ўз устларига юксак мажбурият олиб ишламоқдалар

— Бу йил ҳам илғорликни қўлдан бермаймиз. Бошқарма Қизил байроғини ҳар доим қўлда сақлаб қолишга аҳд қилганмиз, — дейди ер ости ремонти ишлари мастери Қулмат Ҳожиматов.

Қулмат Ҳожиматов бу ерга ишга келганига анча вақт бўлди. Ана шу давр ичида ўзининг ҳалол меҳнати ва ўз касбига садоқати билан коллектив ўртасида яхши обрў топди. У смена ва ойлик топшириқларини ҳар доим 110-125 процент қилиб адо этиб келмоқда.

Учинчи район инженер-техника хизматининг жонкуяр ишчиларидан оператор ёрдамчиси Тегиз Рисбоев ҳам коллектив шуҳратини ошириш йўлида жонбозлик қилиб келмоқда. У шу ердаги 707-қудуқнинг мунтазам ишлаб туришини доимо таъминлаб келаётган моҳир нефтчи ҳисобланади. Бундай кишилар коллектив орасида кўплаб топилади.

Андижон нефтчилари тўққизинчи беш йилликнинг иккинчи йили топшириқларини ҳам муддатидан илгари ва мукаммал равишда бажариш йўлида ҳормай-толмай меҳнат қилиб келмоқдалар.

Суратларда: моҳир нефтчилардан (ўнгдан) Қ. Ҳожиматов, Т. Рисбоев ўртоқлар тасвирланган. Пастдаги суратда эса 707-қудуқда нефть қазиб чиқариш акс эттирилган.

Г. Кечкин фотолари.

БУЮК ФАЛСАФИЙ МЕРОС

(В. И. ЛЕНИННИНГ «КУРАШЧАН МАТЕРИАЛИЗМНИНГ АҲАМИЯТИ ТЎҒРИСИДА» МАҚОЛАСИ ЭЪЛОН ҚИЛИНГАНЛИГИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ МУНОСАБАТИ БИЛАН).

В. И. Лениннинг «Курашчан материализмнинг аҳамияти тўғрисида» асарининг эълон қилинганлигига бугун 50 йил тўлди. Ижодий марксизмнинг муҳим асари ҳисобланган бу мақолада В. И. Лениннинг «Материализм ва эмпириокритицизм», «Фалсафа дафтарлари» ва бошқа асарларида илгари сурган ғоялари бевосита давом эттирилган ва умумлаштирилгандир. В. И. Ленин бу асарида партиянинг идеология соҳасидаги фаолияти коммунистик жамият қуриш ишининг таркибий қисми эканлиги тўғрисида муҳим марксча қоидани яна бир бор таъкидлади. Шунинг учун ҳам «Курашчан материализмнинг аҳамияти тўғрисида»ги асар В. И. Лениннинг ўзига хос фалсафий васиятномасидир.

Тараққиётимизнинг ҳозирги босқичида илм-фаннинг роли беқиёс ошиб бормоқда. КПСС программасида айтилганидек, инсоният ҳозир илмий-техника [illegible] лаб чиқаришни химиялаштириш, автоматлаштириш ишлари кўлами кенгаймоқда.

Бу ҳол барча фанларнинг умумназарий асоси ва методологияси бўлган марксча фалсафанинг аҳамияти тобора ортиб бораётганлигидан далолат беради. Бу ҳозирги табиёт фанлари мисолида яққол кўриниб турибди. Табиёт фанлари тез суръатлар билан ривожланиб бормоқда ва принципиал илмий-методологик ҳамда дунёқараш аҳамиятига эга бўлган янгидан-янги фалсафий масалаларни илгари сурмоқда. В. И. Ленин ўзининг «Курашчан материализмнинг аҳамияти тўғрисида» асарида фалсафа билан табиётнинг ижодий алоқаси тўғрисидаги ғояни асослашга алоҳида диққат-эътибор билан қарайди. «Материализм [illegible] зикада олинган маълумотларни диалектик-материалистик нуқтаи назардан умумлаштиришдан иборатдир, деб кўрсатган эди. Диалектикани билмаслик табиёт илмида қўпол хатоларга, ҳатто ғайриилмий фикрларнинг пайдо бўлишига сабаб бўлади. В. И. Ленин буржуа файласуфлари табиёт илмида юзага келаётган кашфиётлардан, муайян қийинчиликлардан ўз синфий мақсадларида фойдаланишлари мумкин деб қайд қилган эди. «Шунинг учун, — деб ёзган эди. В. И. Ленин, — **табиёт илми соҳасидаги энг янги революция илгари сураётган масалаларни кузатиб бориш ва фалсафий журналда олиб бориладиган бу ишга табиётшуносларни тортиш керак. — Бу вазифа бажарилмаганида курашчан ма-** [illegible] (Асарлар, 33 том, 235-бет). Шу билан бирга В. И. Ленин буржуа олимлари илгари сураётган назарияларга эҳтиётлик билан ёндошиб, улардан чиқариладиган идеалистик хулосалардан табиий-илмий назарияларни ажратиб ола билиш керак деб уқтирди. Масалан, В. И. Ленин Альберт Эйнштейн китобига ёзилган тақриз тўғрисида гапириб, буржуа файласуфларининг нисбийлик назариясидан идеалистик хулосалар чиқариш йўлидаги уринишларини қаттиқ танқид қилади.

Шу билан бирга В. И. Ленин табиёт илмининг ҳам ўз навбатида фалсафа учун аҳамиятини жуда юқори қўяди. Табиий-илмий фанлар ютуқларига таянмасдан диалектик материализм назариясини ишлаб чиқиш мумкин эмас деб таъкидлайди.

Фалсафа билан табиёт илми ўртасидаги алоқа — бундай боғланиш ҳар икки томон учун ҳам зарурдир. Хўш, фалсафа билан табиий-илмий фанлар [illegible] этади. Турли фанлар материя ҳаракатининг турли томонлари ва шаклларини ўрганади, шу жумладан диалектик материализм моддий олам тараққиётининг умумий қонунларини ўрганади. Бунинг боиси шундаки, моддий олам айни вақтда умумий ҳамда ягона қонуниятлар асосида ривожланади. Махсус фанлар орқали биз борлиқнинг айрим, хусусий томонларини билиб оламиз. Бироқ чуқур ва атрофлича билиш учун инсон буюм ҳамда ҳодисаларнинг негизида ётувчи энг умумий, муҳим боғланиш — алоқаларни ёритиши лозим. Бунга эса марксча фалсафа орқали муяссар бўлинади. Шуни қайд қилиш керакки, диалектик материализм махсус фанлар эришган натижаларни умумлаштириш ва изоҳлаш билан чекланмайди, шу билан бирга фанда кўплаб янги муаммоларни илгари суради ва уларни ҳал этишнинг умумназарий негизини беради. Масалан, ҳозирги пайтда диалектик материализм фанлар олдига ҳаётнинг ноорганик материядан келиб чиққанлиги, ташқи қўзғотгич энергиясининг онг фактига айланиши (В. И. Ленин) ҳақидаги проблемаларни қўймоқда ва ҳоказо.

Ҳозирги пайтда фан методо- [illegible] дан айримлари устида қисқача тўхтаб ўтмоқ лозим бўлади.

Биринчидан коммунистик жамият қурилишида фаннинг роли ортиб боради. Бунда коммунистик қурилиш практикаси билан назарияси бир-бирига чамбарчас боғланиб кетган.

Иккинчидан илмий-техника революцияси кенгайиб боради. Бу процесс фанда пайдо бўлаётган ташкилий ва методологик масалаларнинг зудлик билан ва ўз вақтида ҳал этилишини талаб қилади. Фаннинг бундай ўсиб бориши янги тушунча ҳамда янги методологик усулларни келтириб чиқармоқда. КПСС Программасида табиёт илмининг фалсафий масалаларига алоҳида эътибор берилиши ҳам бежиз эмас, чунки мазкур масалалар фанни планлаштиришнинг ғоят мураккаб муаммоларини ҳал этишда фақат назарий аҳамиятга эга бўлиб қолмай, шу билан бирга амалий аҳамият ҳам касб этмоқда.

Учинчидан, фалсафа фани ривож топди. Диалектик ва тарихий материализм ўрганадиган масалалар доираси кенгайиб, мураккаблашиб бориши фалсафанинг табиёт ил- [illegible]

ЮКСАЛИШ РЕЖАЛАРИ

✦ ИЛҒОР КОЛХОЗДАН — ҚОЛОҚ КОЛХОЗГА ✦ ҲОСИЛДОРЛИК 9 ЦЕНТНЕР ОРТАДИ ✦ КЎКЛАМ ТАРАДДУДИ ✦ ШЎР ЮВИШ ҚИЗҒИН ✦ МАШИНА ТЕРИМИДА БУРИЛИШ

Андижонда илгари вом чиқариб, кейин оқсаб қолган хўжаликлар бор. Бир гуруҳ таниқли кишилар илғор хўжаликдан қолоқ колхозларга бориб ишлаш истагини билдирдилар. Партия, совет ташкилотлари қолоқ колхозларни илғорлар даражасига кўтаришга имони комил бўлган бундай кишиларни қўллаб-қувватладилар. Колхозчилар эса уларни илиқ кутиб олдилар. Масалан, республикага донғи кетган Ленин районидаги Меҳнат Қизил Байроқ орденли «Правда Востока» колхозининг раиси, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Зокиржон Собиров «Социализм» колхозига, Москва районидаги юқори ҳосилли «Правда Востока» колхозининг раиси Аҳмаджон Маннопжонов эса «Москва» колхозига раис бўлиб ўтди.

Балиқчи район партия комитети менга «Коммунизм» колхозига бориб ишлашни таклиф қилди. Колхоз аъзолари умумий йиғилишда мени бир овоздан раисликка сайлашди. Асли «Пахтакор» колхозида туғилиб, шу ерда ўсганман. Колхозда бир неча йил ҳосилот, партия ташкилотининг секретари бўлиб ишладим. Тўққиз йил раислик қилдим. Меҳнатга ихлос қўйдик, меҳнатдан барака топдик. Колхозимизда ҳосилдорлик муттасил ортиб, бултур гектар бошига 36,5 центнерга етди. Хўжаликнинг бошқа тармоқлари ҳам юксалди. Қишлоғимиздан ажойиб пахта усталари етишиб чиқди.

Турдихон Сатторова бошлиқ бригада беш йилликнинг биринчи йилида 60 центнерлик маррани эгаллаб, областда рекорд қўйди. Ҳалол ишлаб, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, СССР Олий Советининг депутати бўлди. Эндиликда колхозимиз пахтакорларининг миришкорлигини бутун республика билади. Мақтаниш эмас: 1971 йилда «Правда» газетаси колхозимизни икки марта ижобий тилга олди.

Лекин қўшни «Коммунизм» колхозида план тўлмай қолди. 1600 гектар майдоннинг ҳар гектаридан аранг 22,3 центнер хирмон кўтарилди. Аввалги йилдагига қараганда 1025 тонна кам пахта берилди. 18 та бригаданинг бирортаси ғалаба рапортига имзо чекмади. Пахтанинг таннархи ортиб кетди. Бир центнер пахта етиштириш учун 45 сўм сарфланди. Биргина пахтачиликнинг ўзидан мўлжалдагидан 217 минг сўм кам даромад олинди. Қўшниларимизнинг муваффақиятсизлиги бизни ҳам ўйлантириб қўйди.

Мен бу колхознинг шарт-шароитини, ишни ташкил этишда камчиликлар борлигини яхши билардим. Ўтган-кетганда қўштепаликларнинг ишига разм солар эдим. Қишлоқда меҳнатсевар, серғайрат, ишнинг кўзини биладиган одамлар кўп. Улар тўғри йўлдан бошланса, ҳар ишга қодир кишилардир. Шуни билганим учун қолоқ бўлса ҳам «Коммунизм» колхозига ўтиб ишлашга рози бўлдим. «Пахтакор» колхозига эса Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, СССР Олий Советининг депутати Турдихон Сатторова раис қилиб сайланди...

Бошқа қишлоққа, «Коммунизм» колхозига келганимдан кейин одамлар билан маслаҳатлашиб олдик. Юксалиш режаларини туздик. СССРнинг 50 йиллик тўйини ёруғ юз билан кутиб олишга аҳди-паймон қилинди. Бу йил колхоз бўйича 1600 гектар ернинг ҳар гектаридан камида 31,5 центнердан ҳосил етиштирамиз. Бошқача айтганда, ҳосилдорликни 1971 йилдагига нисбатан гектар бошига 9 центнер кўтарамиз. Абдуқаҳҳор Қодиров бошлиқ бригада бу йил ҳосилдорликни 40 центнерга, Аҳмаджон Исроилов, Эргашали Каримов бригадалари эса 36 центнерга етказишга сўз бердилар. Рўзибой Воҳидов, Аҳмад Мамадалиев бошлиқ бригадаларнинг аъзолари ҳар гектар ердан 35 центнердан хирмон кўтарамиз, дейишди.

Арслон изидан, йигит сўзидан қайтмайди! Аҳдимиз қатъий. Сўзимизнинг уддасидан чиқиш учун ғайрат камарини белимизга маҳкам боғладик. Қўлидан иш келадиган одам борки, жасоратга отланди. Қишлоқнинг ор-номуси учун астойдил юриш бошланди. Колхоздан кетиб қолган кишиларнинг кўпчилиги қайтиб келди, енг шимариб ишга тушди.

Пахтачилик йил бўйи бетиним ишлашни талаб қилади. Тажриба — отни олдин қамчилаган тезроқ маррага етишини кўрсатди. Деҳқон киши — ҳосил тараддудини барвақт кўришни, кўклам олди ишларини ўз вақтида бир ёқли қилиб қўйишни тақозо этади. Ана шунга қараб тарозига тош қўйдик. Қўштепаликларнинг улуғ ишга отланганлари ҳозирданоқ сезилиб турибди. Мен шу ҳақда батафсилроқ гапиришни истайман.

Техникани кўкламга шайлаяпмиз. Далага маҳаллий ўғит чиқариш қизғин тус олди. Шўр ювиш издан чиққан экан. Колхоз шароитида шўрни йўқотмай туриб пахтадан мўл ҳосил олиб бўлмайди. Шўри ювилмаган ерда кўчат сийрак бўлиб қолади. Халқ орасида ола экин — бало экин, деган гап бор. Буни одамларга тушунтирдик. Ҳозир мавжуд пахта майдонининг шўри бир сидра ювиб бўлинди. Айрим бригадаларда иккинчи шўр ювиш ниҳоясига етди. Бу ишга бригада бошлиқларининг ўзлари раҳбарлик қилишяпти.

Колхознинг қоқ ўртасидан Замбаркўл зовури ўтади. Унинг узунлиги 14 километр. У беш йилдан бери тозаланмаган. Шерқўрғон зовурининг чопилганига тўрт йил бўлибди. Ҳар икки зовур ҳам лойқа билан тўлиб ётибди. Бунинг устига мазгил дюкери қурилиб, Чинободсойга сув олинган. Сойга оби-ҳаёт чиқариш учун уни димлаш керак. Оқибатда 2-, 12-, 13-бригадаларнинг ерлари ўта захлаб кетган. Бу ҳосилдорликка салбий таъсир кўрсатган. Масалан, Тожибой Назаров бошлиқ бригадада ҳосилдорлик 25 центнерга, Ёқубжон Юсупов бригадасида 19 центнерга, Маматқул Турсиматов бригадасида эса 24 центнерга тушиб қолган.

Замбаркўл, Шерқўрғон зовурларини тозаламай, мазгил дюкерини бузиб ташламай туриб ернинг мелиоратив ҳолатини яхшилаб бўлмайди. Бу муаммони область суғориш тармоқлари бошқармасининг ёрдами билан ҳал қилишга киришдик. Замбаркўл зовурини тозалаш ишлари бошлаб юборилди. Баҳоргача иккала зовурни ҳам тозалаб қўямиз. Ҳаракатимиз шунга яраша.

Деҳқонлар новариқни кенгайтиришни таклиф қилишди. Ҳар йили бу ариқ қўл кучи билан енгил-елпи чопиб қўйиларкан. Ундан 7 та бригада сув ичади. Ёзда ариқдан оққан сув бу бригадаларга етмайди, пропеллерли насослар ишга солинади. Новариқ кенгайтирилса, насосларга эҳтиёж қолмайди. Шунинг учун ариқни кенгайтириш чораларини кўрдик. Область суғориш тармоқлари бошқармасининг экскаваторчилари новариқни қазий бошладилар. Бу иш ҳам кўкламгача тугалланади.

Мўл ҳосилга мустаҳкам замин яратиш учун бошқа тадбирлар ҳам амалга оширилмоқда. 200 гектар паст-баланд ерлар текисланди. Бултур барча майдонга «159-Ф» навли кечпишар уруғ экилган эди. Бу йил «Тошкент-1» навли эртапишар уруғ экишни планлаштирдик. Ўтган йили пахта кеч етилгани учун машина терими плани 65 процент бажарилди. Бу йил эса ялпи ҳосилнинг камида 40 проценти машина билан териб олинади.

Бизга боғлиқ бўлмаган яна бир муҳим масала бор. Ҳаким Абдураҳимов бошлиқ бригаданинг 60 гектар ери қўшни Москва районига қарашли «Партия XXI съезди» колхозидан сув ичади. Бунинг учун узун 500 метр ариқ чиқарилса бўлади. Лекин ҳар йили қўшниларимиз сув беришмас экан. Шунинг учун бу ерга мазгил дюкери орқали сув келтириларкан. Бу йил қўшниларимиз билан тил топишармиз, деган умиддамиз.

Колхозимиз аъзолари доғни ювиш учун кўклам экиш кампаниясига ана шундай қизғин тайёргарлик кўрмоқдалар.

Ҳакимжон ҚАЮМОВ,
Андижон область, Балиқчи районидаги «Коммунизм» колхозининг раиси.

ИНҚИЛОБ КУЙЧИСИ

Бизнинг календарь

Арман совет адабиётининг атоқли намояндаси, инқилоб ва бахт-саодат куйчиси Егише Чаренц (1897 — 1937) туғилган кунга 75 йил тўлди. Егише Чаренцнинг ижоди Октябрь инқилобининг ёрқин нури билан йўғрилгандир. У ниҳояти қирқ йил умр кечирди, лекин умумсовет адабиётининг хазинасига бой мерос қолдирди. Унинг «Сомма» номли романтик поэмаси, «Ереван», «Наири Ватанида», «Келажакка» каби асарлари арман адабиётининг фахридир. Айниқса, унинг «Ильич ва мен», «Ленин», «Ленин тоға», «Ленин ва Али», «Пўлат одам» каби қатор шеърлари ўзига хос Ленинномани ташкил этади.

Егише Чаренц бир қатор прозаик асарларнинг ҳам авторидир. Адиб таржимон сифатида ҳам кенг танилган. Арман ўқувчилари А. С. Пушкин, Н. А. Некрасов, В. В. Маяковский, М. Горький, С. А. Есенин каби йирик қалам соҳибларининг асарларини Егише Чаренц таржимасида она тилларида ўқишга муяссар бўлганлар.

Совет адабиётининг асосчиси М. Горький Егише Чаренц ижодини юқори баҳолаганлиги ҳам шоирнинг катта талант эгаси бўлганлигидан далолат беради.

Ўзбек китобхонлари ҳам арман адабиётининг йирик вакили бўлган Егише Чаренц асарларини севиб ўқимоқдалар. Эътиборингизга унинг «Севги гимни» сарлавҳали шеърини ҳавола қилдик.

Егише ЧАРЕНЦ

СЕВГИ ГИМНИ

(КЕЛАЖАКНИНГ ЖАСУР ЁШЛАРИГА БАҒИШЛАНАДИ)

I.

Янги баҳор кулиб боққан чоқ —
Янги ҳаёт бошлайди диллар.
Қуёш — бонгчи, ҳар юрак қувноқ,
Шод Ватанни қоплайди гуллар.

Шундай бўлар ҳар йил баҳорда,
Ҳар йил шундай эркадир баҳор.
Шундай дилбар ҳаво наҳорда,
Шундай дилбар, сўлимдир наҳор.

Қабул қилиб олгин жасур ёш —
Табиатнинг бахт инъомини.
Қизлар кўзи — севгили оташ,
Симир бу тонг севги жомини!

Узум занги каби ардоқли,
Эркалашни қабул эт, гўзал.
Мен севгингни куйлайман тошиб,
Бир севгиким, мангулик ғазал!

II.

Гулбаҳорнинг ҳар дақиқаси —
Фақат бизлар учун бахшида.
Гоҳ сокинлик, гоҳ шамол саси,
Гоҳ қуш куйлар дарахт шохида.

Далаларни кезасан бу дам,
Бинафшалар териб боғлардан.
Ўз ризқини излайди одам,
Ҳеч айрилмай гул қучоқлардан!

Навқиронсан, шундай бўлиб қол,
Ҳаётингдан кетмасин кўклам.
Шунда замон сендан кўп
мамнун —
Олға бошлар, нурли ҳар қадам!

Шундай ширин сенинг баҳоринг,
Йўлларингга гуллар поёндоз.
Бу гулларни ўзинг яратиб,
Кўкка ўзинг этасан парвоз!

III.

Гулбаҳорнинг йўлларидан юр,
Баҳор доим бўлсин ёнма-ён.
Ёшлик базмин дала-қирда қур,
Ва завқларга тўлсин кенг жаҳон!

Ўз севгингнинг тотгин завқини,
Доим бўлсин йўлларинг равон,
Ҳеч йўқотма севги мавқеини,
Доим бўлсин муҳаббат омон!

Шунда сенинг севги гулларинг —
Барқ уради дил бўстонида,
Ва куйланар чин ошиқларнинг
Қўшиғи-ю, шеър, достонида!

ТЎЛҚИН таржимаси.

ЮҚОРИДАГИ СУРАТДА: Бухоро районидаги «Маданият» колхозининг сут соғувчиси С. Ҳасанова акс эттирилган. У, қарамоғидаги 15 соғин сигирнинг ҳар биридан 4 минг литрдан сут олишга аҳд қилган. Баракали меҳнатлари туфайли коллектив уни КПСС XXIV съездига делегат қилиб юборишган эди. ПАСТДАГИ СУРАТДА эса, Андижон пойафзал фабрикасининг илғор ишчиси Мавлуда Юсупова. У смена топшириқларини муттасил 120-130 процент бажаришга эришяпди. Унга коммунистик меҳнат зарбдори, деган юксак ном берилган.

В. Сироткин ва Г. Кечкин фотолари.

КИМ АЙБДОР?

БИР ХАТ ИЗИДАН

«Тошкентдек шаҳри азимнинг кун чиқиш томонида Қўйлиқ деган жой борлигини эшитгандирсиз. Кейинги пайтда бу ерда 10 минг аҳоли яшайдиган қават-қават уй-жойлар қад кўтардики, кўриб кўзингиз қувнади. Лекин бу қувонч бизга татимай қолди. Икки йилдан буён қиш азоби суяк-суягимиздан ўтиб кетди. Массивни иссиқлик билан таъминлайдиган хўжаликнинг асбоб-ускуналари бузилиб, ишга ярамай қолди. Бунинг устига, магазин, шифохона, телефон, болалар боғчаси йўқ. Транспорт масаласи яна ҳам чатоқ».

Ушбу хат бизни массивга йўллади.

Ойналари кун чиқишга қараган 29-уйнинг 9- квартирасини тақиллатдик. Уй эгаси Ўрмон Муҳаммадхонов бизни кутиб олди. Совуқдан ёрилган батареяларни кўриб баданимиз жунжикиб кетди. Шу уйнинг 10- квартирасида 3- нон заводининг ишчиси Анна Клишиналар оиласи яшар экан.

— Назаримда, совуқ бизнинг уйдан чиқаётганга ўхшайди, — дейди у.

Шу пайт эшик тақиллади: ЖЭК ходими кириб келди. Квартира ва иссиқ сув ҳақини тўланглар, деб келибди.

Бошқа хонадонларда ҳам аҳвол шу.

Мактабга бордик.

— 22 январдан буён дарсни соат ўндан бошлаяпмиз. 400 соат дарс ўтилмай қолди. Сабаби маълум: буғ қозонлари мактаб учун етарли миқдорда иссиқлик бермаётир, — дейди мактаб директори Жўра Рашидов.

Уй-жойдан фойдаланиш конторасидамиз. 34-ЖЭК бошлиғи Константин Андреевич Филатов шаҳар қозонхоналар бирлашмаси директори Черкашинга мурожаат қилди:

— Ўқувчилар мактабга келолмаётир, синф хоналари совуқ.

Филатов сўзини тамомламаёқ:

— Системани биз музлатганимиз йўқ, совуқ музлатган, — дейди директор.

Эртасига Черкашиннинг ҳузурига ЖЭК бош инженери С. М. Грецко борди.

— Уйлар музлаб кетди, январнинг ўн саккиз кунига 8000 сўмни қуртдек санаб бердик. Иссиқ сув учун аҳолидан ҳақ олишга уяляпмиз.

— Системани биз музлатганимиз йўқ! — таъкидлади яна директор.

Шаҳар уй-жой бошқармасининг бошлиғи ўртоқ Бурхонхўжаев массивдаги қари-қартанглар ҳамда бола-чақаси кўп оилаларга 200 дона электр печкадан фойдаланишга ижозат берди. Уй ичидаги сумалаклар эримасданоқ шаҳар «Энергосбит» бошлиғи ўртоқ Воронец массивга ўз ходимларидан бирини юборди. Резинка омбирлик бу одам:

— Совуқ қаттиқ бўлса «Энергосбит» жавобгарми, — деди-да, шартта электр симини узиб кетди. ЖЭК бошлиғи Константин Андреевич Филатов энди Воронецнинг олдига келди.

Ўртоқ Воронец ўйлаб ўтирмасдан шартта жавоб қилди-қўйди:

— Совуқ қаттиқ бўлса «Энергосбит» айбдор эмас!

Биринчи массивга битта буғ қозони, иккинчи ва учинчи массивга эса «АКБМ» энергопоезди иссиқлик бериши керак. Буғ қозони жойлашган хўжаликка кирдик.

— Сувнинг ҳарорати неча даража? — сўраймиз улардан.

— Қанақа ҳарорати, қозонлар ёрилиб ётибди-ю! — дейди ишчилар.

— 90-100 даража ўрнига 45 даражада сув иситяпмиз, — дейди механик Б. Каримов.

Яроқсиз аҳволга келиб қолган энергопоездлар икки йил муқаддам шу ерга қўндирилибди. Бир чеккада иссиқдан эриб кетган қувурлар, деталлар, турли мосламалар тоғ бўлиб турибди. Буларга оз эмас, 150 минг сўм сарф қилинган эди. Хонадонларни иситадиган турли мослама ва деталларнинг очиқ-чочиқда музлаб қолгани, иссиқ сув ўтадиган қувурларнинг изоляция билан ўралмагани кишини ранжитади. Бу хўжаликда бир ойда тўрт марта директор ўзгарди. Беш кундан ишлаб кетган директорларнинг исм-фамилиясини ҳеч ким билмайди.

Массив яна кенгаймоқда. Бу йилнинг ўзида яна саккиз уй тикланади. Катта мактаб, 300 ўринли болалар боғчаси қурилиши мўлжалланган. Эрта-индин 80 квартирали уй фойдаланишга топширилади. Йил охиригача шу ердан 610 кишига уй берилади. Афсус, бу уйларни иситадиган агрегатлар «касал» бўлиб ётибди.

ЖЭК бошлиғи К. Филатовнинг ёзишма папкаси ҳикоя китобига ўхшайди. Семиз папкани варақлаб, талай ёзишмаларни ўқидик. Мана, улардан баъзилари: «Магазин йўқ, транспорт чатоқ, одамлар 3-4 километрлаб яёв юриб ишдан кеч қолишяпти».

«Сув йўқлигидан 1400 туп кўчат қуриб кетди. Хонадонлар сув билан мунтазам таъминланмаётир».

«Қўйлиқ массивидаги, ўртоқлар, телефон ҳақида гап очманг. 1973 йилда 7 минг хонадонга аппарат қуриб берамиз. Ҳозир бирорта телефон будкаси қуришга ҳам имконият йўқ».

— Ажабо, — деди Филатов, — ёнимиздаги 18- уйнинг 19- квартирасида яшайдиган Иван Васильевич Кравец телефонни қаердан туширди экан?

Бу жумбоқ ҳал бўлди. Кравецнинг хотини Валентина Ивановна телефон станциясида техник бўлиб ишлар экан.

Ҳозир Қўйлиқ массивида аҳвол шундай. Хўш, Тошкент шаҳар ижроия комитети бу жумбоқларни қачон ҳал қилар экан? Ҳаммани мана шу савол ташвишга солаётир.

Р. ИСҲОҚОВ.

ЯНГИ ТЕХНИКА ШАРОФАТИ

Комбинатимизнинг пардозлаш фабрикасида автоматик тарзда газламага гул туширувчи валларга нақш ўядиган машина монтаждан чиқарилди. Илгарилари гул босиш валларига қўл билан нақш ўйилар эди. У кўп вақт ва сермашаққат меҳнат талаб этарди. Оқартириш цехида эски агрегат ўрнига газламани оқартирувчи-оҳорловчи «ЛЖО-2» маркали янги агрегат ишга туширилди.

Меҳнат унумдорлиги шу билан анча ортди. Газлама саралаш цехида ўрнатилган 32 та «БМН-120» маркали сараловчи машиналар қўл меҳнатини анча енгиллаштирди. Ҳар бир сараловчининг смена топшириғи минг метрга ортди. Бундан ташқари фабрикада 2 та химиявий ва компрессор станциялари истеъмолчилар ихтиёрига топширилди. Бундан комбинат газлама тўқувчилари беҳад хурсанд.

Р. БОҚИЕВ,
Тошкент тўқимачилик комбинати пардозлаш фабрикасининг ишчиси.

Буржуазия идеологиясига, ревизионизм ва догматизмга қарши кескин кураш олиб бориш зарур. Буржуа идеологлари коммунистик ғояларга қарши курашни ўзларининг асосий вазифаси деб билиб, философия ва махсус фанлар ўртасидаги алоқанинг барча соҳаларида кураш олиб бормоқда. Маълумки, материалистик диалектика доимо ўзгариб, ўз мазмунини бойитиб турадиган фан. Мана шу жиҳатдан, табиийт илми унга жуда яқин туради, чунки табиийт илми моҳият-эътибори билан материалистик бўлиб, диалектик материализмга объектив равишда яқинлашади. Шунинг учун ҳам В. И. Ленин, ҳатто диалектик материализмдан бехабар табиатшунослар ҳам онгсиз равишда материализм позициясида турадилар, деб айтган эди. Табиийт илмининг диалектикага яқинлашиб бориш тенденцияси ҳозирги даврда яна ҳам яққолроқ рўй бермоқда.

Шуни унутмаслик ҳам кераки, диалектик материализм методологияси махсус конкрет фанларнинг ўзларига хос тадқиқот методларини инкор этмайди, аксинча уларни зарур деб билади, чунки ҳар бир фаннинг илмий-тадқиқот методи ўша фан ўрганаётган соҳанинг характери билан белгиланади. Муҳим томони шундаки, муайян фан методлари диалектик-материалистик методологиянинг умумий принциплари билан қуролланган тақдирдагина объектив реалликнинг тўғри, ҳар томонлама тўлиқ илмий акс эттирилишини таъминлай олади. Бошқача қилиб айтганда, диалектик метод махсус фанлардаги барча методларга ўз таъсирини ўтказади, олимларни тўғри тафаккур қонунлари билан қуроллантиради, комплекс методларни яратишда, бир фан методини иккинчи бошқа фанда ишлатишда етакчи қўлланма бўлиб хизмат қилади.

Ҳозирги замон табиийт илми олдида заррачалар назариясини яратиш методологияси, микро дунёда сақланиш қонунлари масаласи, чеклилик ва чексизлик муносабати ҳақидаги математик абстракцияларнинг моҳиятини очиш, математик методларнинг билиш жараёнидаги роли ҳақидаги масала, одам ва кибернетика муносабати, бошқариш тушунчаси, генетиканинг қатор масалалари, физикавий-химиявий жараёнларнинг жонли табиатдаги роли каби жуда кўп фалсафий масалалар турибди. Умумметодологик ва назарий аҳамиятга эга бўлган бу масалаларни табиатшунос олим ўз фани доирасидан чиқмасдан туриб ҳал қила олмайди.

Фалсафа билан табиийт илми ўртасидаги ана шу диалектик алоқа ҳақидаги В. И. Ленин кўрсатмаларига амал қилган Совет олимлари, жумладан, Ўзбекистон олимлари бу соҳада ибратли ишлар қилишмоқда. Ўзбекистон ССР Фанлар академияси Президиуми қошида «Ҳозирги замон табиийт илмининг фалсафий масалалари» проблемаси билан шуғулланувчи махсус илмий Совет ишлаб турибди. Совет ишига республикамизнинг етакчи файласуф ва табиийтшунослари жалб этилган. Кейинги йилларда совет аъзоларининг ташаббуси ҳамда бевосита иштирокида фалсафа билан табиийт илмининг муносабатларига бағишланган бир қатор илмий сессия ҳамда конференциялар ўтказилди. Ф. Энгельс туғилган куннинг 150 йиллиги муносабати билан 1971 йилда Тошкентда илмий сессия бўлиб ўтди. В. И. Лениннинг «Курашчан материализмнинг аҳамияти тўғрисида» асарининг 50 йиллигига бағишланиб, яқинда ўтказилган илмий конференция ҳам ана шу илмий Совет томонидан ташкил этилди.

Фан ва техниканинг тез суръатлар билан ривожланиши дин арбобларини саросимага солиб қўйди. Чунки, илмий факт ва далиллар диний дунёқарашларнинг пучлигини яққол кўрсатмоқда. Эндиликда табиийт илмига очиқ-ойдин қарши чиқиш мумкин бўлмай қолди. Шунинг учун ҳам диний дунёқараш тарафдорлари турли усулларни ўйлаб чиқишга мажбур бўлмоқдалар. Ана шундай усуллардан бири «Икки ёқлама ҳақиқат» назариясидир. Бунга кўра, дин ва фан ҳар қайсиси ўз соҳасига ва ўз вазифасига эга бўлиб, дин ўрганадиган соҳа — нариги дунё ҳамда инсоннинг маънавий ҳаёти бўлиб, фан ўрганадиган соҳа — табиат эмиш.

Характерли томони шундаки, бу таълимотни христиан ва бошқа дин арбоблари билан бир қаторда мусулмон дини теологлари ҳам тарғибот қилмоқда.

Ахлоқ масалалари соҳасида ҳам диний ахлоқнинг ҳаёт талабларига мослашишга уринишларини кўрамиз. Ана шундай уринишлардан бири диний ахлоқни коммунистик ахлоқ билан муросага келтириш учун бўлган ҳаракатлардир.

Бизнинг илмий атеизм соҳасидаги муҳим вазифаларимиздан бири шу таълимотларнинг ижтимоий ва гносиологик илдизларини фош қилиб ташлашдан иборат.

В. И. Ленин «Курашчан материализмнинг аҳамияти тўғрисида»ги асарида курашчан атеизм тарафдорлари ўтмишда ёзилган атеистик асарларни пропаганда қилишлари лозимлигини уқтириб, прогрессив ижтимоий фикр намояндалари анъаналаридан фойдаланиш кераклигини айтди. В. И. Ленин бунда XVIII аср материалистлари ва маърифатпарварлари Дидро, Гольбах ва бошқаларни назарда тутган эди. Шу билан бирга, у Россия ижтимоий-фалсафий фикр тарихида муҳим материалистик традиция мавжудлиги, Н. Г. Чернишевский ва Г. В. Плехановлар ана шу традиция намояндалари эканлигини алоҳида уқтириб ўтди.

Маълумки, ўтмишда Ўрта Осиёнинг буюк мутафаккирлари, олимлари, табиийт илми намояндалари ўз асарларида ниҳоятда чуқур антиклерикал ва антифеодал фикрлар айтиб ўтганлар.

Халқ оғзаки ижоди ҳам дин арбоблари, шайхлар, қозилар, муллаларнинг қилмишларини фош қиладиган ажойиб намуналарга эга. Шуларни тўплаш ва нашр қилиш борасида республикамизда анчагина ишлар қилинган бўлса-да, бу ишни янада жадаллаштириш ва замон талаби даражасига кўтаришимиз муҳим бурчларимиздан биридир.

Шундай қилиб, бундан ярим аср муқаддам Владимир Ильич ёзган асар КПССнинг идеология соҳасида олиб бораётган ишларида яшамоқда ва тантана қилмоқда. Абадий барҳаёт таълимот бўлган марксизм-ленинизмнинг енгилмас кучи ҳам худди шунда!

Б. ИСМОИЛОВ,
Фалсафа фанлари доктори, профессор.

«СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ» МАТЕРИАЛЛАРИ ИЗИДАН

«ҚОШИҚ МУАММОСИ»

«Совет Ўзбекистони» газетасининг шу йил 1 февраль сонида юқоридаги сарлавҳа остида босилган мақолада ёғоч қошиқ етишмаётгани, бу ҳақда тегишли ташкилотлар бош қотириши зарурлиги ҳақида ёзилган эди.

Ўзбекистон ССР Маҳаллий саноат министрлиги мақола юзасидан редакцияга қуйидагиларни хабар қилди: Ўзбекистонда ёғоч қошиқ ишлаб чиқариш 1970 йилнинг тўртинчи кварталида йўлга қўйилди. Биринчи марта Тошкент область ижроия комитети маҳаллий саноат бошқармасига қарашли Калинин район комбинатида ёғоч қошиқ ишлаб чиқарила бошланди. 1971 йилда 89,5 минг дона қошиқ тайёрланди. Бу йил 100 минг дона қошиқ ишлаб чиқариш мўлжалланмоқда.

ИШДАН ОЛИНДИ

Редакцияга келган хатларнинг бирида Самарқанддаги 4-автобус паркининг шофери Э. Худойбердиевнинг молия қоидасини бузаётгани, йўловчиларга қўпол муомала қилаётгани ҳақида ёзилган эди.

Хат юзасидан Самарқанд область автотрестининг ходимларидан иборат махсус комиссия тузилиб, текшириш ўтказилган. Текширишда хатда кўрсатилган факт тасдиқланган. Пассажирлардан ортиқча пул олгани учун шофер Худойбердиев вазифасидан бўшатилган.

АХБОРОТ

ХУШХАБАРЛАР

«Ғунча»— конкурс ғолиби

«Ғунча» журнали редакциясининг болаларбоп материаллар уюштиришдаги ютуқлари муносиб тақдирланди. Ўзбекистон болаларининг бу севимли нашри Бутуниттифоқ журналлари конкурсида учинчи даражали диплом билан мукофотланди. Ўрта Осиё республикалари ва Қозоғистонда чиқадиган журналларнинг бадиий безатилиши, полиграфик жиҳати босма сифати бўйича Фрунзе шаҳрида ўтказилган конкурсда эса «Ғунча» иккинчи ўринни олди.

С. ҒОФУРОВ.

Даштдаги трест

Қарши даштида янгидан «Водстрой» трести ташкил қилинди. Трест Қарши машина каналини қазиш, бетонлаш, ерости сувларини қочириш учун коллектор-дренажлар, дамба ва лоток ўрнатиш ишларини бажаради. Коллектив 1972 йилда 32 миллион сўмлик ирригация ишларини адо этади. Бу ерда тўртта механизациялашган ва қурилиш бошқармалари иш олиб бораётир.

А. ТЎЛАНОВ.

* * *

Андижонлик У. УРОЛОВ, С. МУЙДИНОВ, У. АҲМАДЖОНОВ, фарғоналик М. АРСЛОНОВ, А. МАДРАҲИМОВ, самарқандлик Р. БОЙМАТОВ, К. ҲОЛБЕКОВ, қашқадарёлик М. ХОЛМУРОДОВ, М. МУСУРОВ, З. МУҲАММАДИЕВ, наманганлик Э. НАСРИДДИНОВ, хоразмлик Ғ. ЁҚУБОВА, солдат Х. РАҲМОНОВ, сирдарёлик Э. РЎЗИБОЕВ ҳам редакциямизга мана шундай хушхабарлар йўллашган.

ГУЛЗОР Бойқувватова Бухоро областининг Томди маданият уйи бадиий ҳаваскорлари орасида ўзининг ёқимли овози ва дўмбира чалиш маҳорати билан эътибор қозонди. У тез-тез чўпонлар ҳузурида ҳам бўлиб, ўз санъати билан уларнинг олқишига сазовор бўлмоқда. Суратда: Г. Бойқувватова.

Г. Ёқубов фотоси.

СПОРТ *Хабарлар*

ҚЎШ ҒАЛАБА

Тошкентнинг «Спартак» командаси хоккейчилари навбатдаги учрашувларни ўтказдилар. Бу сафар хоккейчиларимиз ўз зоналаридаги командалар турнир жадвалининг қуйи қисмидан ўрин олган Челябинск шаҳрининг «Сельхозвузовец» коллективини қабул қилдилар. Дастлабки учрашув давомида спартакчилар рақиблар дарвозасига саккиз шайба киритишга муваффақ бўлдилар. Ўз дарвозаларидан фақат бир шайба ўтказиб юбордилар. Шу тариқа биринчи учрашув ҳамшаҳарларимиз фойдасига 8:1 ҳисобида тугади.

Такрорий учрашувда 3:2 ҳисоби қайд қилинди. Натижада қўш ғалаба қўлга киритилди. Навбатдаги ўйин Омск шаҳрида маҳаллий «Локомотив» командаси билан бўлади.

САРА КОМАНДАЛАР

СССР шахмат олимпиадасида саралаш ўйинлари поёнига етди. Группаларда ғолиб чиққан иккитадан команда кучли олтиликка кирди. Шундай қилиб биринчи финал группани Москва, Украина, РСФСР, Ленинград, Грузия ва Латвия командалари ташкил қилди. Саралаш ўйинлари давомида ана шу коллективлар сара командалар деб топилди.

Ўзбекистон шахматчилари биринчи группага чиқиш учун астойдил ҳаракат қилдилар. Республикамиз вакиллари грузияликлар билан қаттиқ беллашдилар. Лекин кечиктирилган ўйинлар давом эттирилганда ўзбекистонликлар Грузия командасига 5,5:6,5 ҳисобида ютқазиб қўйдилар. Охирги турда Арманистон командаси билан учрашган республикамиз вакиллари маҳоратларини тўла намойиш қила олмадилар: ўйин 4,5:7,5 ҳисобида тугади. Республикамиз шахматчилари энди иккинчи группада Белоруссия, Эстония, Арманистон, Озарбайжон ҳамда Қозоғистон вакиллари билан 7-12 ўринлар учун беллашадилар.

ТЎРТ МАРТА ЧЕМПИОН

Японияда бўлган ўн биринчи қишки олимпиада ўйинларида ғолиб чиққан бир қанча спортчиларимиз СССРнинг орден ва медаллари билан мукофотланган эдилар. Ордендор ва медалли ана шу спортчилар навбатдаги учрашувларда ҳам ўз маҳоратларини намойиш қилмоқдалар. Канаданинг Калгари шаҳрида олимпиада чемпионлари Ирина Роднина билан Алексей Уланов сурункасига тўртинчи бор жаҳон чемпиони бўлдилар. Уларни яқингинада ҳамкасблари Меҳнат Қизил Байроқ орденлари билан табриклаган эдилар.

Бу мусобақаларда кумуш медаллар ҳам Совет Иттифоқи спортчиларига насиб этди. «Шавкатли меҳнати учун» медали билан тақдирланган Людмила Смирнова ва Андрей Сурайкин иккинчи ўринни олдилар. Бронза медалларни америкалик фигурачилардан А. Старбук ҳамда К. Шелли қўлга киритдилар.

«СПОРТЛОТО» ТИРАЖИ

Ўтган куни Уфа шаҳрининг юзлаб кишилари қизиқ воқеанинг гувоҳи бўлишди. Улар шаҳардаги «Юбилейний» Маданият саройига тўпландилар. «Спортлото»нинг навбатдаги тиражи ўтказилишини томоша қилдилар. Уфа шаҳридагиси — бу йил ўйналган «Спортлото»нинг еттинчи тиражи.

Спорт лотореясидан сотиб олган кишилар еттинчи тираж натижалари билан танишишлари мумкин. Қуйидаги олти рақамни аниқ белгилаганларга ютуқ чиқадиган бўлди: 8 (бокс), 16 (гимнастика), 17 (бадиий гимнастика), 35 (спидвей), 36 (слалом), 43 (фехтование).

«Спортлото»нинг навбатдаги саккизинчи тиражи 20 март куни Запорожье шаҳрида ўйналади.

ТЕЛЕВИДЕНИЕ БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

9.20 — ТОШКЕНТ. 9.25 — «Юлдузча», 10.00 — Ўқувчилар учун кўрсатув, 11.00 — Москва, 11.05 — Янгиликлар, 11.15 — «Здоровье», 11.45 — Буюмлар — халққа, 12.15 — Музикали кўрсатув, 12.30 — «Будильник», 13.00 — **Тўрт танкчи ва ит** (бадиий фильмнинг 15- серияси). 13.55 — Қишлоқ янгиликлари, 14.50 — Мультфильм, 15.10 — Телевизион халқ университети, 15.55 — Телефильм, 16.30 — **Киносаёҳатчилар клуби**, 17.30 — ТОШКЕНТ, 17.35 — Ахборот, 17.45 — Интернационал дўстлик клуби, 18.20 — МОСКВА, 20.55 — ТОШКЕНТ, 21.10 — Ғазал ва мақом кечаси, 22.00 — «Вақт», 22.30 — **Ассалом оталар** (телеспектакль).

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

9.30 — ТОШКЕНТ. Ўқув кўрсатувлари 17.30 — МОСКВА, 18.20 — ТОШКЕНТ, 19.20 — **Иккаласи бир кварталдан** (бадиий фильм), 20.55 — **Салом, Мария** (бадиий фильмнинг 2- серияси), 22.30 — Концерт.

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

16.30 — Фрунзе кўрсатувлари.

13 МАРТ, ДУШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

12.30 — МОСКВА, 17.55 — ТОШКЕНТ, 18.00 — Мультфильм, 18.10 — Жангчиларга совет ҳуқуқи ҳақида, 18.30 — АХБОРОТ, 18.45 — Оламда нима гап? 19.10 — **Е. Чаренц** (ижодий портрети), 19.45 — АХБОРОТ, 20.00 — Телеочерк, 20.30 — Кинопублицист экрани, 21.25 — Концерт, 22.05 — МОСКВА.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

11.30 — ТОШКЕНТ. Ўқув кўрсатувлари, 18.20 — МОСКВА, 18.25 — Янгиликлар, 18.35 — Ўқувчилар учун кўрсатув, 19.00 — Телефильм, 19.10 — Музикали афиша, 20.00 — Спорт программаси, 22.00 — Бадиий фильм.

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

18.00 — ДУШАНБА КЎРСАТУВЛАРИ.

ТЕАТР

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 12/III да **Афсона яратган қиз** (кундузи), **Парвоз** (кечқурун).

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 12/III да **Нурхон** (кундуз соат 12 да), **Хотинимнинг эри** (кечқурун), 13/III да **Севишганлар ҳиёбони**.

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — Альбина **ЗОТОВА** раҳбарлигидаги **«АФСОНАВИЙ ЎЛКА»** иллюзион аттракционининг гастроллари (кеч соат 7 яримда; шанба кунлари: кундуз соат 3 ва кеч 7 яримда; якшанба кунлари: кундуз соат 12, 3 ва кеч 7 яримда).

КИНО

Канонир Даллас саргузашти — «ЎЗБЕКИСТОН» (кундуз ва кечқурун).

Венгер бойи — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (кундуз соат 3 ва кеч 8.45 минутда).

Сен менинг ҳаётимсан — НАВОИЙ номли (кундуз ва кечқурун).

Парм ҳокими — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (кундуз соат 12 ва кеч 6 да), «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ», ҲАМЗА номли, «ВОСТОК», «СПУТНИК», «МОСКВА» (кундуз ва кечқурун).

Сайха (2 серия) — «КЎКЧА» (кундуз ва кечқурун).

Ҳалоскорлик (4, 5 сериялар) — «ЧАЙКА» (кундуз ва кечқурун).

Софья Грушко (тоқ соатларда), **Мен бир қизни учратдим** (жуфт соатларда): — «ДРУЖБА».

Садоқат (2 серия) — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

ТОШКЕНТ ШАҲАР ЭКСКУРСИЯ ВА САЁҲАТ БЮРОСИ

17 мартдан 20 мартгача ва 31 мартдан 3 апрелгача

«ДИЛОРОМ» ТУРИСТИК ПОЕЗДИДА

«БУХОРО — САМАРҚАНД» МАРШРУТИ БЎЙИЧА

ЭКСКУРСИЯ ТАШКИЛ ҚИЛАДИ

Тошкент шаҳар экскурсия саёҳат бюроси 1972 йилда ташкилотлар, корхоналар ва муассасалар билан Совет Иттифоқи шаҳарлари бўйлаб меҳнаткашларнинг саёҳатини уюштириш учун

ШАРТНОМАЛАР ТУЗАДИ

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Т. Шевченко кўчаси, 44-уй, телефон №32-09-72.

Ўзбекистон ССР Коммунал хўжалиги министрлиги томонидан

ЎЗБЕКИСТОН ССР ВА ҚОРАҚАЛПОҒИСТОН АССР УЧУН «РЕМОНТ-ҚУРИЛИШ ИШЛАРИГА ЯГОНА НАРХ ТЎПЛАМИ»

га қўшимча киритилган. Иловани харид қилмоқчи бўлган ташкилотлар ўн беш кун ичида қуйидаги адрес бўйича: Тошкент-100, Б. Хмельницкий кўчаси, 59 «А» уйга ариза юборсинлар.

ПЛАНЕТАМИЗДА

ДЎСТЛИККА БАҒИШЛАНДИ

ҚОБУЛ. (ТАСС). Бу ерда СССР билан Афғонистон ўртасидаги дўстлик тўғрисидаги шартноманинг 51 йиллигига бағишланган кеча бўлиб ўтди. Бу шартнома 1921 йил 28 февралда Москвада имзоланган эди.

«Кабул нандаре» театрида бўлиб ўтган бу кечада Афғонистон ҳукуматининг аъзолари, афғон—совет дўстлиги жамиятининг активлари, Афғонистон жамоатчилигининг вакиллари, маҳаллий журналистлар иштирок этдилар.

Афғон — совет дўстлиги жамиятининг раиси сенатор Муҳаммад Асқар доклад қилди. У ўз докладида, жумладан, Афғонистон билан Совет Иттифоқи халқлари ўртасидаги дўстлик ижтимоий-сиёсий системалари турлича бўлган давлатлар яхши қўшничилик муносабатларининг ёрқин намунаси эканлигини таъкидлаб ўтди.

СССР ташкил этилганлигининг 50 йиллигига бағишлаб театр фойесида виставка уюштирилди.

ХАЛҚАРО АВТОМОБИЛЬ САЛОНИ

ЖЕНЕВА, 10 март. (ТАСС). Бу ерда 42-халқаро автомобиль салони очилди. Ҳар йили ўтказиладиган бу салонда (кўрикда) бу йил юзга яқин фирма қатнашмоқда. Америка, Франция, Англия, Италия ва бошқа мамлакатларнинг автомобиль компаниялари ўзларининг янги нусха автомобилларини намойиш қилмоқдалар.

Бу кўрикда совет «Лада», «Жигули» автомобиллари зўр муваффақият қозонмоқда. Маҳаллий матбуот салонда биринчи марта кўрсатилаётган бу автомобилларга юксак баҳо бермоқда. Жумладан, газеталар совет автомобиллари бошқа мамлакатларникига қараганда энг арзон машиналар эканлигига эътиборни жалб қилмоқда.

Кўргазмада Польша ва Чехословакия автомобилсозлари ҳам ўзларининг янги машиналарини намойиш қилмоқдалар.

ТЕЛЕТАЙП ЛЕНТАСИДАН

◆ **БЕРЛИН.** Германия Демократик Республикасининг халқ палатасида яна тўртта парламент дўстлик группалари (ГДР — Бельгия, ГДР — Дания, ГДР — Ҳиндистон ва ГДР — Латин Америкаси дўстлик группалари) тузилди. Ҳозир республика халқ палатасида чет мамлакатларнинг парламентлари билан дўстлик алоқаларини уюштирувчи 14 та группа бор.

◆ **БОГОТА.** Колумбияда ўқув юртлари муаллимларининг забастовкаси кенг тус олди. 22 февралдан буён иш ташлаган 25 минг ўқитувчи қаторига давлат ўрта мактаблари муаллимларидан яна 15 минг киши қўшилди. Иш ташловчилар иш ҳақининг оширилишини талаб қилмоқдалар ва мамлакатда бир қанча мактабнинг ёпилишига қарши норозилик билдирмоқдалар.

◆ **КАНБЕРРА.** Австралия аҳолиси 1971 йил декабрига қадар 12 миллион 881 минг кишини ташкил этди. Аҳоли бир йил ичида 252 минг кишига кўпайди. (ТАСС).

МИЛЛИЙ ФРОНТ ТАШКИЛ ЭТИЛДИ

ДАМАШҚ. (ТАСС). Сурия Араб Республикасида миллий тараққийпарвар фронт ташкил этилди. Миллий тараққийпарвар фронтнинг ташкилий тузилишини белгилайдиган устав, шунингдек, унинг программа ҳужжати бўлган хартия тасдиқланди.

Араб Социалистик уйғониш партияси, Сурия Коммунистик партияси, Араб Социалистик Иттифоқи, шунингдек бошқа партиялар миллий тараққийпарвар фронтга кирди. Республика президенти ва Араб Социалистик уйғониш партиясининг бош секретари бу фронтнинг раисидир.

Миллий тараққийпарвар фронт Исроил томонидан босиб олинган араб территорияларини озод қилиш, халқнинг жипслиги ва миллий бирлигини таъминлаш, мамлакат экономикасини ривожлантиришнинг беш йиллик планларини ишлаб чиқиш, экономикада давлат секторини мустаҳкамлаш ва кооператив ҳаракатни ривожлантиришни ўз вазифаси деб ҳисоблайди.

Сурия миллий тараққийпарвар фронти Совет Иттифоқи бошчилигидаги социалистик мамлакатлар билан тинчликни мустаҳкамлаш ва ҳамкорликни ривожлантириш учун бутун куч-ғайратини сарф қилади.

Миллий тараққийпарвар фронт миллий-озодлик ҳаракатларини қўллаб-қувватлайверади ва улар билан бирдамликни мустаҳкамлайверади.

БМТ ДОИРАЛАРИДА НИМАЛАР ТЎҒРИСИДА ГАПИРИЛМОҚДА

НЬЮ-ЙОРК, 10 март. (ТАСС). Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг дипломатик доираларида Хитой раҳбарлари шу кунларда ўзининг Вашингтон билан яқинлашиш йўлини Осиё халқлари олдида ва хусусан Американинг Ҳинди-Хитой агрессиясига қарши кураш олиб бораётган давлатлар олдида оқлаш учун зўр бериб уринаётганлигига эътиборни жалб қилмоқдалар. Шу муносабат билан, жумладан Вьетнам Демократик Республикасидан жўнаб Шанхай орқали ўтаётган шаҳзода Нородом Сианук бу ерда Франс пресс агентлиги мухбирига АҚШ президентининг Хитойга қилган сафаридан кейин Хитой Халқ Республикаси Давлат кенгашининг бош министри Ханойга борди, деб айтган гаплари таъкидлаб ўтилади.

Ана шу дипломатик доираларда таъкидлаб ўтилганидек, Хитой томони «Никсон — Чжоу Энь-лай ахбороти»да ўз зиммасига олган мажбуриятларни бажаришга киришган бўлса керак. Бу ерда олинган хабарга қараганда, Хитойнинг Канададаги янги элчиси Яо Куан Оттавага келган. Яо Куан шу пайтгача Хитойнинг Варшавадаги элчиси лавозимида ишлаб келган эди. Бирлашган Миллатлар Ташкилоти доираларида Яо Куан Шанхай ахборотида айтиб ўтилган мунтазам алоқаларни ўрнатиб, Вашингтон билан Пекинни бир-бири билан боғловчи звено бўлиб қолади, деб фараз қилмоқдалар. Бу ерда Яо Куаннинг Оттавага элчи қилиб тайинланганлиги унинг 1959 йилдан бошлаб Варшавада Америка—Хитой учрашувларини ўтказишда актив қатнашганлиги билан боғлиқ деб ҳисобламоқдалар.

ТЕЛЕТАЙП ЛЕНТАСИДАН

◆ **ХАНОЙ.** Март ойининг дастлабки 6 куни мобайнида Вьетнам Демократик Республикаси осмонида Американинг яна 6 самолёти уриб туширилди. Шундай қилиб, ВДР территорияси устида уриб туширилган АҚШ ҳарбий ҳароқчиларининг умумий сони 3446 тага етди.

◆ **КАРОЧИ.** Покистоннинг Карочи ва бошқа шаҳарларида озиқ-овқат маҳсулотларининг нархи тобора кўтарилмоқда. Кейинги пайтда гўшт, балиқ, ўсимлик мойи ва сабзавот маҳсулотлари нархи 5-10 процент кўтарилди. Қанд 50 процент, уннинг нархи эса 25 процент ошди.

◆ **НЬЮ-ЙОРК.** Маҳаллий мактабларда негр ўқувчиларни камситиш сабабли Флорида штатининг Ки-Уэст шаҳрида бошланган ғалаён ҳануз тўхтамаяпти. Ҳукумат маъмурлари негр маҳалласидаги аҳолининг кечқурунлари кўчаларга чиқишларини тақиқлаб қўйишди.

◆ **БУЭНОС-АЙРЕС.** Аргентина банкларида ишлаб турган 80 минг нафардан кўпроқ хизматчи нархлар ошиб бораётганлигига қарши норозилик билдириб иш ташлади. Улар иш ҳақини оширишни ва меҳнат шароитини яхшилашни талаб қилмоқдалар. Мамлакатдаги банкларнинг ҳаммасида иш тўхтаб қолди.

(ТАСС).

ХАЛҚ ҲУКУМАТИНИНГ ТАЯНЧИ

Чили пойтахтида ишчилар ва студентларнинг норозилик юриши «фашизмга йўл йўқ», «национализация қилинган корхоналар ҳеч қачон аввалги эгаларига қайтариб берилмайди» деган шиорлар остида ўтди. Бу юришни халқ бирлиги ёшлар ташкилотлари вакиллари нинг миллий комиссияси ташкил этди. Ёшлар турли ташкилотларининг минг-минглаб вакиллари реакциянинг халққа қарши ҳуружлари муносабати билан дарғазаб бўлганликларини изҳор қилмоқ учун шаҳар кўчаларидан ўтишди.

Намойишчилар юриш тамом бўлганидан кейин «Пласа де армас» майдонида митинг ўтказдилар. Улар халқ ҳукуматининг Чили меҳнаткашлари манфаатларига мос бўлиб тушган программасини астойдил қўллаб-қувватлаётганликларини билдирдилар. Чили меҳнаткашлари бирлашган касаба союз марказн ёшлар ташкилотлари раҳбарларидан бири Педро Энрикес қуйидагиларни айтди: Ёшлар мамлакатдаги барча меҳнаткашлар билан ҳаракат қилиб, национализация қилинган корхоналар монополияларга қайтариб берилишига йўл қўймайдилар. У ҳукуматни ишонтириб, ҳукумат ёшларнинг қатъий қўллаб-қувватлашига умид боғлай олади, деди. Ёшлар, деб таъкидлаб ўтди у, Чилидаги революцион ўзгаришларга халақит бериш учун уринаётган реакциянинг кирдикорларини барбод этишга қатъий бел боғлагандир.

(ТАСС).

Суратларда: (чапда) Америка империалистларининг Ҳинди-Хитой халқларига қарши олиб бораётган агрессив ҳаракатларини қоралаб Парижда кўп минг кишилик норозилик намойишлари бўлиб ўтаётир. Намойишчилар қўлларида Вьетнам байроғини олиб, «Вьетнам халқлари га озодлик!» шиори остида қатъий талаб билан чиқмоқдалар. Америка армияси ва уларнинг сайгонлик қўғирчоқлари Жанубий Вьетнам ерларида кўз кўриб, қулоқ эшитмаган ваҳшийликларни қилаётирлар. Маҳаллий аҳоли бошига жабру-ситам солинмоқда. Тинч деҳқонлар тутиб олиниб, қийноқларга гирифтор қилинмоқда (ўнгда).

Кейстон—«Лайф»—ТАСС фотолари.

Редактор ўринбосари

Х. ЁДГОРОВ.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Орган Центрального Комитета Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР.

Бизнинг адрес ва телефонлар: ТОШКЕНТ «ПРАВДА ВОСТОКА» кўчаси №25, Редактор—336545, Редактор ўринбосарлари — 337914, 330683 Масъул секретарь — 334455, Масъул секретарь ўринбосарлари — 337283, Партия турмуши — 333469, 337221, Марксизм-ленинизм назариясини пропагандa қилиш — 331455, Халқаро ҳаёт — 337221, Саноат, капитал қурилиш ва транспорт — 334780, Совет қурилиши — 333258, Қишлоқ хўжалиги — 337604, Адабиёт ва санъат — 332036, Фан, мактаб ва олий ўқув юртлари — 334451, Маҳаллий ахборот ва спорт — 331424, Оммавий ишлар ва хатлар — 332143, 333553, Иллюстрация — 334524, Стенографистка — 337343, Корректура—337162, Эълонлар—330142, Коммутатор—330249, 330250, 330251, 330252, 330253, 330254, 330255, 330256, 330257, 330258.

ОБЛАСТЬ МУХБИРЛАРИ. Андижон — 43—85, Бухоро — 3—31—42, Карши — 33—42, Нукус — 42—62 Самарқанд — 31—972, Термиз — 54—01, Урганч — 34—55, Фарғона — 4—29—44.